

Lietuva derisi dėl jūros sienos ir šiaurėje ir pietuose

Vilnius, spalio 28 d. (AGEP) — Spalio 24 d. Latvijos premjeras Maris Gailis telefonu užtikrino Lietuvos vyriausybės vadovą Adolfą Šleževičių, kad kol nebus pasirašyta sutartis su Latvija dėl jūros sienos, Latvija nepasirašys jokių dokumentų su JAV kompanija AMOCO ir nevykdys jokių darbų naftos telkiniuose, kuris yra ginčijamoje Baltijos jūros dugno dalyje.

Diplomatinis karas tarp abiejų valstybių atsinaujino, kai praėjusią savaitę Latvijos spauda paskelbė, kad šios šalies vyriausybė nusprendė pasirašyti kontraktą su JAV kompanijomis „Amoco Overseas Exploration Company“ (AMOCO) ir Švedijos „Oljepropektering AB“ (OPAB) dėl naftos telkinio Baltijos jūroje eksploatavimo. Žurnalistai pastebi, kad nesutarimai dėl sienos su Lat-

vija paaštrėja Lietuvos derybų dėl sienos su Rusija išvakarėse, rašo „Apžvalga“ (nr. 42). Besitęsiantys ginčai dėl jūros sienos su Latvija duoda pagrindą Rusijos reikalavimams nustatyti jūrų sieną pagal Lietuvai nepalankią 1958 m. konvenciją, o Lietuva siūlo derėtis pagal 1982 m. Tarptautinę Jūros Konvenciją, kuria remiantis, Baltijos jūroje, maždaug už 150 km nuo jūros kranto, Lietuva turėtų kad ir nedidelę jūros sieną su Švedija. Nuo jūros sienos padėties taip pat priklauso kam atitektų nemokamas naftos telkinys, esantis jūroje netoli Nidos.

Lietuvos ir Rusijos delegacijų derybos dėl valstybinės sienos nustatymo ir ekonominės zonos bei sienos nustatymo Baltijos jūros dugne vyko praėjusios savaitės pradžioje. Apie kokius nors susitarimus nepranešama.

Lietuva siūlys arbitražą, sprendžiant ginčą su Latvija

Vilnius, spalio 26 d. (AGEP) — Lietuva ketina siūlyti Latvijai pasitelkti trečiųjų šalių arbitražą, kad šie padėtų išspręsti abiejų valstybių teritorinį ginčą dėl sienos Baltijos jūroje, ketvirtadienį spaudos konferencijoje pranešė ministras pirmininkas Adolfas Šleževičius.

Pasak jo, konkreti arbitražo šalis dar nepasirinkta, taip pat dar nepriimtas konkretus sprendimas. Anksčiau Lietuva ir Latvija jau yra kvietusios trečiųjų šalių ekspertus iš Prancūzijos ir Vokietijos, tačiau arbitražo ekspertus planuojama kviesti pirmą kartą. Pasak A. Šleževičiaus, paskutinėse derybose su Latvija tokia galimybė buvo aptariama, ir Latvija tam neprieštaravusi.

Lietuvos vyriausybės vadovas taip pat pranešė, jog Latvijos ministras pirmininkas Maris Gailis pažadėjo nepasirašyti jokios sutarties dėl naftos telkinio Baltijos jūroje naudo-

jimo, kol iš Niujorko negrįš abiejų valstybių prezidentai Gailis taip pat patikino, jog bus laikomasi Lietuvos ir Latvijos sutarties, ir licencija įsigalios nuo tos dienos, kai Latvijos Seimas patvirtins jos principus, bei kai „licencijos erdvės ribose bus išspręstas Lietuvos ir Latvijos sienos klausimas“.

Be to, sakė žurnalistams A. Šleževičius, dar kartą turėtų būti iškviesti ekspertai, kurie išsiaiškintų, ar abiejų valstybių interesai pažeidžiami. Premjeras pripažino, kad derybos nebus lengvos, o jas dar pasunkina vyriausybės kaita kaimyninėje šalyje. Latvijos vyriausybė trečiadienį pareiškė, jog derasi ir ketina pasirašyti su JAV ir Švedijos bendrovėmis AMOCO ir OPAB sutartį dėl naftos telkinių tyrimų ir eksploatavimo Baltijos jūroje. Licencija apimtų ir telkinius toje teritorijoje, dėl kurios priklausomybės Latvija ir Lietuva dar nėra susitarusios.

Seimas priėmė Valstybės paslapčių įstatymą

Vilnius, spalio 25 d. (Elta) — Nuo 1996 m. kovo 1 d. įsigalios Lietuvos valstybės paslapčių ir jų apsaugos įstatymas. Iki tos dienos turi būti parengti ir vyriausybės patvirtinti poįstatyminiai bei norminiai aktai, įvardinti Lietuvos Seimo nutarime „Dėl Lietuvos Respublikos valstybės paslapčių ir jų apsaugos įstatymo“.

Lietuvoje didžiausias nedarbas ir mažiausi atlyginimai

Vilnius, spalio 27 d. (AGEP) — Lietuvos Statistikos departamento duomenimis, didžiausias nedarbo lygis Baltijos šalyse rugsėjo mėnesio pabaigoje buvo Lietuvoje — 6,3%; Latvijoje buvo 6%, o Estijoje — 2,3% ekonomiskai aktyvių šalies gyventojų, rašo „Lietuvos rytas“.

Nedirbančių, darbo ieškančių žmonių Lietuvoje buvo 110,200 ir, palyginti su rugpjūčiu, jų skaičius padidėjo 3%.

Mažiausias minimalus darbo užmokestis tarp Baltijos šalių taip pat buvo Latvijoje — 37,50 dolerių į mėnesį. Minimalus darbo užmokestis buvo šiek tiek didesnis Estijoje: 37,76 dolerių, ir didžiausias Latvijoje — 51,85 dolerių.

įstatymo įgyvendinimo“. Taip numatyta trečiadienį Seimo priimame „Lietuvos Respublikos valstybės paslapčių ir jų apsaugos įstatyme“.

Istatymas apibrėžia tik paslapčių sferas, tačiau konkretų jų sąrašą iki 1996 m. kovo 1 d. turėtų sudaryti vyriausybė, sakė Valstybės saugumo departamento generalinio direktoriaus pavaduotojas Kazys Pednyčia. Jis nepritarė kai kuriems Seimo nariams, norintiems įstatyme numatyti baigtinį valstybės paslapčių sąrašą. „Keičiantis gyvenimo reikalavimams, tas sąrašas irgi turėtų keistis. Ir tai nėra nuostata, suteikianti vyriausybei galimybę savivaliui“, teigė K. Pednyčia.

S. Kuzmos „Pieta“ Lietuvos Laisvės gynėjų paminkliniame komplekse. Nuotr. R. Danisevičiaus „Dienoje“

Sovietų pasiklausymo sistemą perėmė mafija

Vilnius, spalio 28 d. (AGEP) — Lietuvos Specialiųjų tarnybų atstovai, spalio 19 d. atlikę kratą viename Kauno name, aptiko specialią pasiklausymo aparatūrą, kuri tiesiogiai, požeminio kabeliu sujungta su miesto telefono tinklais. Kaip rašo „Apžvalga“ (nr. 42), būte dirbantis asmuo Kauno telefono įstaigoje Telekomo užsakydavo numerius telefonų, kurių pokalbių norėta klausytis. Itariama, kad butas šiuo metu priklauso EBSW grupei.

Kaip pranešama, slapstasis kabelis buvo nutiestas dar sovietų laikais, tada kauniečių pokalbių klausydamiesi ypatingas Rusijos kariuomenės padalinys.

„Lietuvos ryto“ teigimu, šiuo metu pokalbių įrašų užsakymo ir Kauno nusikalstama padarai, naują aparatūrą būtų sumontavę žmonės, anksčiau dirbę Rusijos vyriausybės ryšio federalinėje tarnyboje (buvus Sovietų Sąjungos KGB 16-asis skyrius). Grupę, kuri laiką patarinėjo buvus sovietinės Lietuvos KGB vadovą R. Marcinkus.

Šią vasarą bankrutuojant „Luokės“ finansinei-pramoninei grupei buvo nustatyta, kad ji taip pat turėjo savo sekimo tarnybą, kurią daugiausia sudarė buvę sovietinės Lietuvos KGB karininkai.

Sudaryta grupė, atsakysianti į kaltinimus Lietuvai

Vilnius, spalio 26 d. (AGEP) — Lietuvos Seimo valdyba sudarė koordinacinę grupę, kuri turės Europos Tarybai parengti ir pateikti atsakomąjį raportą, kaip Lietuva vykdo įsipareigojimus, priimtus Lietuvai stojant į šią organizaciją. Grupė, kuriai vadovauja Seimo pirmininkas pavaduotojas Juozas Bernatoniš, turi raportą pateikti iki rugsėjo mėnesį Europos Tarybos Juridinis ir žmogaus teisių komitetas priėmė Lietuvos politikų labai neigiamai įvertintą išvadą, kurias parengė kovos mėnesį Lietuvoje lankęsis vengrų tautybės Rumunijos parlamentarai George Frunda. Jose, be kita ko, Lietuva kaltinama skriaudžianti tautines mažumas, blogu elgesiu su nuteistaisiais, kelių svarbių tarptautinių konvencijų nerati-

fikavimu. Lietuvos parlamentaro Europos Taryboje vertinimu, G. Frundos parengtos išvados yra nekonkrečios ir be pagrįsto fakto.

Nepaisant Lietuvos protestų, ET Juridinis ir žmogaus teisių komitetas nutarė, kad Lietuva turi atsakyti į kaltinimus. Jie gaus Lietuvos atsakymą komitetas patvirtins neigiamas George Frundos išvadas, jos bus paskelbtos ET parlamente, o parlamento prezidiumas atsiųs Lietuvai įspėjimą dėl įsipareigojimų nevykdymo.

Parlamento valdybos sudarytos komisijos nariais taip pat yra Seimo užsienio reikalų komiteto pirmininkas Kazys Bobelis, šio komiteto vicepirmininkas, Lietuvos delegacijos ET Parlamentinėje Asamblėjoje vadovas Algirdas Gričius, Seimo biudžeto ir finansų komiteto narys Antanas Kairys, generalinio prokuroro pavaduotojas Artūras Paulauskas, Vidaus reikalų ministerijos sekretorius Arvydas Svetulėvičius, Teisingumo ministerijos sekretorius Gintaras Švedas, regioninių problemų ir tautinių mažumų departamento generalinis direktorius Alfonsas Švelnys.

Naujas paminklas laisvės gynėjams

Vilnius, spalio 27 d. (Elta) — Antakalnio kapinėse Vilniuje, spalio 30 d., artėjant Vėlinėms, iškilmingai bus atidengtas paminklas žuvusiems Lietuvos laisvės gynėjams. Jo autoriai — skulptorius Stanislovas Kuzma ir architektas Marius Šaliamoras.

Svarbiausias paminklo elementas — Stanislovo Kuzmos skulptūra „Pieta“. Tautos aukas, jos kancija simbolizuojantis keturių metrų aukščio paminklas sukurtas iš bronzos ir granito.

Lietuvos laisvės gynėjų kapus dengia net iš tolimosios Afrikos atgabentos juodojo granito plokštės. Jose iškalti žuvusiųjų vardai, gyvenimo datos. Kiekvienam kritusiajam skirtos ir bronzinės plaketės, kuriose pateikta daugiau informacijos apie žuvusiuosius. Vieniintelės žuvusios merginos Loretos Asanavičiūtės kapą išskiria iš baltos marmuro kryžius.

Paminklas pastatytas Lietuvos vyriausybės nutarimu. Jo autoriai buvo išrinkti prieš dvejus metus konkurso keliu. Projektą įgyvendino valstybinė įmonė „Paminklai“. Paminklinio komplekso samatinė vertė — 5 milijonai litų.

Rusai Baltijos šalis vadina mafijos valdomis

Vilnius, spalio 28 d. (AGEP) — Viename Rusijos laikraštyje Spalio 20 d. pristatytas Rusijos Gynybos Tyrimų instituto paruoštas dokumentas, kurį galima būtų pavadinti svarbiausiais gynybos doktrinos teiginiais, rašo „Apžvalga“ (nr. 42). Valdžia neigia, kad tai oficialus dokumentas, tačiau jo svarba neginčytina, kadangi jo nuostatomis jau naudojasi daugelis ir Rusijos parlamenta besiveržiančių politinių jėgų.

Dokumente teigiama, kad Baltijos valstybėms įstojus į NATO, Rusija bus priversta į jas „įvesti“ savo kariuomenę. Tai būtų pateisinama tiek teisiniu, tiek moraliniu požiūriu: Baltijos valstybės yra mafijos valdomos kriminalinės sritys, per kurias vyksta Rusijos strateginių žaliavų kontrabanda. Tokie veiksmai prilygtų „Karių krizės“ laikotarpiu JAV elgesiui, kai sovietai bandė įvežti branduolinį ginklą į Kubą.

Veikale reiškiamas įsitikinimas, kad Vakarai Baltijos valstybių jėga negins, o ekonominės sankcijos bus švelnios ir lengvai įveikiamos.

Interpelaciją vyriausybei pasirašė 45 Seimo nariai

Vilnius, spalio 27 d. (Elta) — Konservatorių iniciatyva parengta pareiškima „Dėl nepasitikėjimo Lietuvos ministro pirmininko A. Šleževičiaus vyriausybe“ jau pasirašė 45 Seimo nariai. Spalio 31 d. šis pareiškimas, nepasitikėjimo pagrindimas bei korupciją skatinančių įstatymų sąrašas bus oficialiai įteikti Lietuvos Seimui.

Apie tai spalio 27 d. žurnalistams pranešė Tėvynės Sąjungos (Lietuvos Konservatorių) valdybos pirmininkas Gediminas Vagnorius. Pasak jo, dokumentą pasirašė visų frakcijų atstovai, išskyrus LDDP, nors tarp nepasirašiusių yra ir dešiniųjų frakcijų narių. Vagnorius neatmeta galimybės, jog po įvyksiančio LDDP suvažiavimo

Stambi demokratiška partija pašalinta iš Rusijos rinkimų

Maskva, spalio 29 d. (NYT) — Demokratijos šalininkai Rusijoje pergyveno didelį smūgį sekamadienį, kai šalies Centrinė rinkimų komisija didžiausią iš progresyviųjų partijų nedavė įgaliojimų statyti savo kandidatų gruodžio 17 d. įvyksiančiuose Rusijos parlamento rinkimuose, rašo Michael Specter „The New York Times“ laikraštyje.

Jabloko partija, kuriai vadovaujantis Grigorij Javlinsky viešosios nuomonės apklausinėjimuose pakartotinai pasirodė populiariausias iš liberalių vadovų, laiku neįteikė laisvų iš šešių asmenų, kurie buvo nutarę rinkimuose į parlamentą nekandidatuoti Jabloko partijos sąraše. Šis prasilenkimas su rinkimų įstatymu buvo toks nereikšmingas, palyginus su tuo, kad prieš tris dienas ši partija nustebino komisiją, įteikusi milijoną parašų, kad dalyvautų rinkimuose, kad partijos nariai ieškojo kitų, tamsesnių motyvų komisijos sprendimui išaiškinti.

Pasipiktino ir Aleksandr Lebed, į pensiją išėjęs generolas, stipriai pasisakančias už sovietinės imperijos atstatymą, kuris, šalia Javlinskio, yra manomas turintis didžiausią gali- mybę būti išrinktas Rusijos prezidentu ateinančiais metais. „Jei mūsų sistema šitaip elgiasi su teisėtomis politinėmis partijomis, kas gali mūsų šalį rimtai traktuoti?“ — jis klausė.

Žinia, kad Jabloko partijai neleista dalyvauti rinkimuose prirenkė net aštuonis Jabloko priešininkus — Komunistų partijos vadovą Gennadi Žiug-

nov, kuris pasakė, kad tokiomis sąlygomis rinkimai visai nebus rinkimai.

Rusijos prezidentui Boris Jelcinui liginėje taip rimtai sergant, kad jam net nebuvo leidžiama pasimatyti su savo pavaduotojais, Rusijos reformų ateitis pasidarė labai netikra. Jei rinkimuose nedalyvautų Jabloko partija, jų rezultatas beveik neturėtų tarptautinio pripažinimo, nes jie būtų įvykę be opozicijos.

Rinkimų komisijos pirmininkas Nikolaj Rjabov, kurį Jelcinas buvo paskyręs toms pareigoms, pasakė: „Mes pripažįstame savo savo atsakomybę šiuo klausimu. Suprantame, kad didelis balsuotojų blokas iškrenta iš rinkimų, bet reikia laikytis įstatymo. Atrodytų, kad jei Jabloko turi frakcija parlamente ir daug įtakos valdžioje ji gali nesilaikyti įstatymų. Mes taip nemanome“.

Jabloko dabar gali kreiptis į Aukščiausiąjį teismą, ir partijos vadas G. Javlinsky ir pasakė, kad pirmadienį kaip tik taip ir padarys.

Net ir jei Aukščiausiasis teismas nustatys, kad Jabloko gali dalyvauti rinkimuose, rašo korrespondentas Michael Specter, toks komisijos veiksmas parodo, kaip trapi yra Rusijos demokratija.

Kitos stambios demokratinės partijos vadas, „Rusijos pasirinkimo“ Jėgor Gaidar, sekma-dienio vakarą pareiškė, kad jei teismas nepakeis rinkimų komisijos sprendimo, jis nematęs kaip jo partija galėtų dalyvauti tokiuose rinkimuose.

Rinkimų komisija kasdien svarsto kelių partijų pareiškias dalyvauti rinkimuose. Šeštadienį ji atmetė 1993 perversmo vadovo Aleksandr Ruckoj vadovaujamą „Didžiosios galios partijos“ prašymą. Šis sprendimas taip pat tuo pat buvo pavadintas politiniu susidorojimu su kraštutinių dešiniųjų partija.

Bet, anot Specter, sunku įžūrėti kokios naudos dabartinė vyriausybė turėtų iš Javlinskio partijos pašalinimo. Tiek ši partija, tiek ir Komunistų partija vėliausiose apklausose turėjo 14% teigiamų pasisakymų. O kai likusieji balsuotojai pasidalina tarp daugybės smulkesnių partijų, 14% gali būti labai stiprus pasirodymas rinkimuose.

Rusijos parlamento rinkimuose 450 atstovai renkami i Dumą. Pusė jų kandidatuoja partijų sąrašuose, pusė — renkami atskiruose, savo sąrašuose. Jabloko sąrašuose buvo daugiau kaip 200 kandidatų iš įvairių vietovių. Tik komunistai turi išstatę daugiau kandidatų. Šeši iš Jabloko kandidatų, pasitraukė iš partijos sąrašų, bet jų atsisakymo raštai, išsiųsti iš tolimųjų, sunkiai pasiekiamų Sibiro vietovių, kur jie gyveno, laiku nepasiekė rinkimų komisijos, Jabloko partija buvo diskvalifikuota. Rinkimų komisija nepriima faksu atsiųstų oficialių pareiškimų.

KALENDORIUS

Spalio 31 d.: Volfangas, Benignas, Liucilė, Tanvilė, Sargė, Halloween šventė.

Lapkričio 1 d.: Viši šventė. Licinijus, Kirenija, Gaudas, Vaiva. 1918 m. įsteigti Lietuvos Skautai.

SVEIKATOS KLAUSIMAI

RAGINA SKIEPYTIS

Sveikatingumo įstaigos ragina vyresnio amžiaus žmones prieš žiemą pasiskiepyti nuo influencijos ir plaučių uždegimo. Pagal statistinius duomenis, vyresniems asmenims yra daug daugiau pavojų susirgti plaučių uždegimu arba influenza, negu jaunesniems. Sulaukus 65 metų ir daugiau amžiaus, patariama kasmet gauti skiepus, net jeigu jų sveikata yra gera. Geriausias laikas pasiskiepyti yra nuo maždaug spalio mėn. vidurio iki lapkričio vidurio. Turintis „Medicare Plan B“ už skiepus užmoka draudimas.

PAVOJINGI APGAMAI

Nedaug yra žmonių, kurie kur nors ant kūno neturėtų apgamo. Tai paprastai ant odos paviršiaus atsiradusios tamsios dėmelės, kartais net pakilimai. Apgamai yra nepavojingi, ne-uzkrečiami ir geriausiai į juos nekreipti dėmesio. Problema atsiranda tik tada, jei jų išvaizda pradeda keistis.

Normalus apgamas yra vienos spalvos, su aiškiais ribomis, simetriškas. Jeigu jis pakilęs – ne didesnis kaip trintukas pieštuko gale. Nedelsiant reikia kreiptis pas gydytoją, jeigu apgamas pradeda plėstis, pasikeičia jo spalva, pvz., pasidaro rausvas, pilkas, rusvas, ypač jeigu pradeda stipriai niežėti, kraujuoti. Tai gali būti odos vėžio (melanomos) ženklas ir apgamas turi tuoj būti pašalintas. Gydytojas kartais pataria pašalinti įtartinus apgamus, nors jie nerodo pasikeitimo ženklo. Turintiems daug apgamų ant savo kūno, patariama nueiti pas odos ligų specialistą ir pasitikrinti.

VERTA PASISAUGOTI

Amerikiečiai turi posakį, kad kelionės praplečia žmogaus akiratį, bet padidina vidurius. Tačiau žmonės mėgsta keliauti, pamatyti tolimus kraštus, pasi- semti naujų išpūdžių. Vasarą daug lietuvių lankosi Lietuvoje, bet rudenį ir žiemą populiarios kelionės į šiltesnius kraštus už Amerikos sienų.

Šiose kelionėse beveik visiems pasitaiko sunegaluoti ir daug kas nukentčia nuo įvairių vidurių sutrikimų, kurie daugiau nemalonūs negu pavojingi. Tvirtinama, kad bent 40 procentų keleivių iš Amerikos, basilankydami atogrąžų kraštuose (ne kaimyninėje Meksikoje), nusiskundžia viduriavimu, skausmais viduriuose arba kitomis infekcijomis. Kadangi klimatas yra karštas, o higienos taisyklių per daug nesilaikoma, viduriavimą dažniausiai sukelia nepakankamai išvirtas maistas, vanduo arba vaisiai.

Su trupučiu apsaugos galima išvengti daug nemalonių. Pvz.: negerti nevirto vandens, nevartoti ledo gėrimuose (vidurių šiltinės bakterijoms sušaldymas nepakenkia), net dantis išsiplauti patariama nevartoti vandens iš čiaupo. Nevalgyti pusšalės mėsos, negerti pieno, kuris paprastai nėra pasteriizuojamas (taip pat nevalgyti ledų, rūgšties grietinės, jogurto ir pan.), žuvies, jeigu restoranas yra toli nuo jūros, nes ne visuomet galima pasitikėti vietiniais šaldytuvais; nevalgyti neluptytų vaisių. Jeigu bet koks vaistas yra sveikas, nesutrukinėjęs jį valgyti, žinoma, pirmiausia nuplūpus, bet kur pasaulėje yra saugu. Apskritai patariama laikytis atsargumo, prie kurio priskiriamas ir dažnas rankų plovimas, ypač prieš valgant.

Paprastam viduriavimui ir skausmų viduriuose sumažinimui suaugusiems padeda vaistai „Lomotil“ arba „Imodium“. Jeigu kartu su viduriavimu pakyla temperatūra, prisideda vėmimas, jeigu viduriavimo metu pasirodo kraujo, tai „naminio gydymo“ nepakanka, reikia pasitarti su gydytoju.

MANKŠTA PADEDA IŠVENGTI VĖŽIO

Harvard universiteto tyrimai, atlikti su 50,000 pacientų, parodė, kad vyrai, kurie nevengia mankštos, turi daug mažiau (tik apie pusę) galimybių susirgti išėinamosios žarnos vėžiu. Šios rūšies vėžio pavojus proporcingai mažėja ir vyrams, kurie mažiau sveria.

RIEBUMAS PAVOJINGAS

Amerikoje kasmet apie 300,000 žmonių miršta nuo ligų, susietų su per dideliu svoriu. Tai šiame krašte antra savo didumu, nesunkiai išvengiama, mirtingumo priežastis (pirmoji – rūkymas). Riebumas kaltinamas dėl širdies ligų, įvairių vėžio rūšių ir kitų sveikatos problemų. Ypač moterų, kurios pagal savo dydį sveria gerokai per daug, turi bent 4 kartus daugiau galimybių mirti širdies liga, 2 kartus dažniau vėžiu, negu liesesnės moterys. Harvard Medicinos mokyklos studijose atrasta, kad 5 pėdų 5 colių aukščio moteriai, kuri sveria 135 svarus, yra 20 proc. rizikingiau, negu sveriančiai 120 svarų; jeigu tokio pat aukščio moteris sveria 170 svarų, rizika padidėja iki 60 proc. Tačiau „Metropolitan Life Insurance Co.“ neseniai išleido naujas priimtino moterų svorio gaires, kurios 1995 m. gerokai skiriasi nuo 1959 m. paskelbtųjų. Pvz., 1995 m. priimtinas svoris 5'5" aukščio moteriai buvo 116-130 svarų, o 1995 m. – 110-149 sv. To nepaisant, tvirtinama, kad Amerikoje trečdalis visų suaugusiųjų gyvenotų, t.y. 32 mln. moterų ir 26 mln. vyrų, bent 20 proc. daugiau sveria, negu reikėtų. Žmonės paprastai pradeda sparčiau riebėti tarp 30 ir 40 metų, nes tuomet jų metabolizmas sulėtėja, o gyvenimo būdas nedaug palieka laiko mankštai.

Parinko Irena S., M.D.

SVARBU MEDICINOS SESERIMS

Lietuvos sveikatos apsaugos srityje ir medicinos seserų profesijoje, šiuo metu vyksta reikšmingi pasikeitimai ir lavinamasis.

Keletai med. seserų iš JAV, kurios pastaruoju metu dirbo Lietuvoje, kilo mintis suorganizuoti grupę Amerikos lietuvių med. seserų, kurios domėtųsi bendradarbiavimu ir profesinių žinių pasidalinimu Lietuvos sveikatos apsaugos ir slaugymo tikslu: teikti įvairią pagalbą savo kolegoms Lietuvoje, išvystyti kolegiską bendradarbiavimą su Lietuvos med. seserimis.

Jeigu domitės ir norite daugiau sužinoti apie šią grupę ir galimybes joje dalyvauti, kviečiame kreiptis į:

Dr. Violet H. Barkauskas, Associate Professor and Associate Dean, School of Nursing, The University of Michigan, 400 North Ingalls, Ann Arbor, Michigan 48109-0482. Telephone numbers: work – 313-936-3631; home 313-994-0916; FAX – 313-936-3644; e-mail – vhbarkas@umich.edu

Rietavo bažnyčia, pastatyta didikų Oginskų 1873 m.

BAŽNYČIA LIETUVOJE IR PASAULYJE

DIALOGAS TARP ANGLIKONŲ IR KATALIKŲ BEPRASMIŠKAS

Buvęs Londono anglikonų vyskupas Graham Leonard, neseniai priėmęs katalikų tikėjimą, pareiškė, jog ekumeninis dialogas tarp Romos Katalikų ir Anglijos anglikonų Bažnyčių „nebeturi ateities“. Moterų ordinacijos anglikonų Bažnyčioje įvedimas buvo „galutinis lūžis“, pabrėžė jis interviu Vokietijos katalikų žinių agentūrai KNA. Nepaisydamas popiežiaus ir ekumeninio patriarcho išpėjimų, visuotinis sinodas balsu dauguma pritarė moterų ordinacijai ir šiuo žingsniu „atskyrė save nuo nepaprastai didelės krikščionių Bažnyčių dalies“. Leonard požiūriu, tolesnis anglikonų ir Romos katalikų dialogo komisijos (ARCIC) darbas irgi esąs beprasmiškas. Tiesa, abi Bažnyčios neturėtų nutraukti dialogo. „Tačiau viltis surasti kokią nors bendrąsias formą pasmerkta žlugti. Kaip Romos Katalikų Bažnyčia gali su Anglijos Bažnyčia vesti tikrą dialogą, jeigu visuotinis sinodas po kelias valandas trukusių debatų gali balsuoti dėl Bažnyčios doktrinos?“ klausė buvęs anglikonų vyskupas. Žinoma, abi pusės ir toliau gali draugiškai bendradarbiauti tam tikrose srityse, „tačiau ARCIC dialogas nebeturi ateities“, pažymėjo jis. Neseniai paskelbtas taisyklės dėl vedusių anglikonų dvaininkų priėmimo į Katalikų Bažnyčią buvęs anglikonų vyskupas pavadino „geromis ir priimtinais“. Jis pat padėjęs jas parengti ir iki šiol negirdėjęs jokios kritikos. „Visi atsivertę dvaininkai Katalikų Bažnyčiai yra itin dėkingi už jautrumą, su kuriuo sprendžiami jų klausimai“, sakė jis.

BAŽNYTINIS LAIKRAŠTIS – BŪTINA INFORMACIJOS PRIEMONĖ

Vokietijos Vyskupų konferencijos pirmininko Mainz vyskupo Karlo Lehmanno požiūriu, bažnytiniai laikraščiai yra svarbios informacijos ir pokalbio priemonės. Per šv. Mišias Mainz vyskupijos bažnytinio laikraščio „Tikėjimas ir gyvenimas“ 50-mečio proga vyskupas liepos 9 d. pabrėžė, jog bažnytinis laikraštis yra būtinas, norint orientotis prieštarų pasaulyje.

Šiandien bažnytinis laikraštis dar reikalingesnis, pridūrė jis, nes viešoji nuomonė daugelį dalykų apie Bažnyčią vaizduoja iškreiptai. Vyskupijos laikraštis informuoja, kokia iš tikrųjų yra padėtis bendruomenėje, vyskupijoje ir pasaulinėje Bažnyčioje. Be to, laikraštis apsaugo nuo pavojaus tapti paten-

kintam vien savimi ir atsiriboti nuo aplinkos. Vaizdais ir reportažais skaitytojui nuolat primenamas prieštarų draskomas pasaulis, „kuriame mes neturime likti abejingi“.

BAŽNYČIA NEPRITARIA BAŽNYTINIAM MOKESČIUI

Slovėnijos mišriosios Bažnyčios ir valstybės komisijos ūkio ir finansų pakomisijos prezidento Mirko Krasevac nuomone, šalies Katalikų Bažnyčia yra nepriimtina Slovėnijos Nacionalinės partijos projektas, siūlantis Bažnyčiai finansuoti save iš lėšų, surenkamų per bažnytinį mokestį. Nacionalinės partijos apskaičiavimais, bažnytinis mokestis, kuri sudarytų dešimtoji kiekvieno tikinčiojo pajamų dalis, galėtų visiškai padengti Bažnyčios metinį biudžetą. Mirko Krasevac, kuris taip pat dirba ir Mariboro vyskupijos ekonomu, pareiškė, jog Nacionalinės partijos pasiūlymų neverta nė rimtai svarstyti, nes tas, kuris reikalauja įvesti dešimties procentų bažnytinį mokestį, bus kaltinamas „negeranoriškumu“ katalikų atžvilgiu. Neseniai dienraščio „Dnevnik“ atliktos apklausos duomenimis, tikėtai 20 proc. apklaustųjų – katalikų ir nekatalikų – pareiškė pasirengę mokėti bažnytinį mokestį, jeigu toks būtų įvestas. Tuo tarpu katalikų tikėjimą Slovėnijoje išpažįsta 76 proc. gyventojų. Krasevac priminė, kad Bažnyčia turi teisę į žalos, padarytos

jai 1941-1945 m. ir nuo 1945 m. iki nepriklausomybės paskelbimo, atlyginimą. Būtent ši kompensacija sudarytų tikrąjį būsimos Bažnyčios finansavimo pagrindą.

VATIKANAS IR MUSULMONAI NORI BENDRADARBAUTI

Vatikanas ir įvairios islamo organizacijos, taip pat Islamo pasaulio kongresas nori glaudžiau tarpusavyje bendradarbiauti. Birželio 22 d. Vatikane paskelbtame pareiškime pranešama, kad sudarytas bendras ryšių komitetas, kurio pirmajame pokalbyje, turėjusiame įvykti birželio 24 d. Romos musulmonų kultūros centre, norėta aptarti moters vaidmenį visuomenėje atsižvelgiant į rugsėjo mėnesį Beijing vyksiančią JT konferenciją moterų klausimais.

Vatikanas pareiškė pabrėžiant, kad pastaraisiais metais Popiežinė tarptautinio dialogo taryba palaikė daug kontaktų su keliomis musulmonų organizacijomis.

Norint formalizuoti šiuos ryšius, Popiežinės tarybos patalpose birželio 22 d. buvo surengtas susitikimas, kuriame buvo apibreztos komiteto struktūros ir kompetencijos.

ISTATYMAS SILPNINA NEGIMUSIŲ VAIKŲ APSAUGĄ

Vokietijos vyskupų nuomone, birželio 30 d. Bundestago priimtas įstatymas dėl abortų silpnina juridinę negimusių vaikų apsaugą ir atveria daug galimybių piktnaudžiauti. Pagal įsta-

Rudžių km., Būbulių apylinkėje, Šakių raj. pastatyto kryžiaus šventinimo apeigas šią vasarą atliko kun. D. Jasulaitis.

Nuotr. Juozo Kregždžio

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Second class postage paid at Chicago, IL, and additional mailing offices. Subscription Rates: \$95.00. Foreign countries \$110.00.

Postmaster: Send address changes to Draugas – 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pašto išlaidas maitinant, pakvitavimai už gautas prenumerasats nesuėmiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokėstį, pažymima, iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams	½ metų	3 mėn.
JAV.....	\$95.00	\$55.00	\$35.00
Kanadoje ir kitur.....(U.S.)	\$110.00	\$60.00	\$40.00
Tik šeštadienio laida:			
JAV.....	\$55.00	\$40.00	\$30.00
Kanadoje ir kitur.....(U.S.)	\$60.00	\$45.00	\$35.00
Užsakant į Lietuvą (Air cargo).....	\$100.00	\$55.00	
Tik šeštadienio laida.....	\$55.00		
Užsakant į užsienį oro paštu.....	\$500.00	\$250.00	
Tik šeštadienio laida.....	\$160.00	\$85.00	

Vyriausios redaktorė Danutė Bindokienė

Administratorius Pijus Stončius

Moderatorius kun. Viktoras Rimšelis, MIC

• Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
• Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos priimančios, gavus prašymą ką nors skelbti.

• Redakcija dirba kasdien nuo 8:30-4:00; šeštadieniais nedirba.
• Redakcija straipsnius taisyso savo nuožūra. Nesunaudotų straipsnių nesaugo. Prašome siunčiant pasilikti kopiją.

tymą abortai leidžiami iki 12 nėštumo savaitės. Kita vertus, abortai ir toliau lieka formaliai neteisėti, nes konstitucija garantuoja žmogiškosios gyvybės šventumą. Abortus po 12-osios nėštumo savaitės įstatymas laikino nusikaltimu ir numato piniginę baudą bei įkalinimo galimybę.

„Abortas yra žmogaus žudymas ir dėl to neleistinas“, pareiškė Vokietijos Vyskupų konferencijos pirmininkas vyskupas Karl Lehmann. Pareiškime, paskelbtame priėmus minėtąjį įstatymą, jis pabrėžia, kad Bažnyčia „negali pritarti jokiam įstatymui, leidžiančiam žudyti negimusį vaiką“.

DR. ŽIBUTĖ ZAPARACKAS
DR. PAUL KNEPPER
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
106 E. Superior, Suite 402
Valandos pagal susitarimą
Tel. – (312) 337-1285

LINAS A. SIDRYS, M.D.
Ophthalmolog/Akių Chirurgas
9830 S. Ridgeland Ave.
Chicago Ridge, IL 60415
708-636-6622
4149 W. 63rd St.
312-735-7709

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL
Pirmas apyl su Northwestern-unto diplomu, lietuviams sutvarkys dantis už priimaną kainą. Pacientai priimanam, absoliučiai punktualiai. Susitarimui (kalbet angliškai) tel. 708-422-8260

DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBE – AKIŲ LIGOS
3900 W. 95 St. Tel. (708) 422-0101
Valandos pagal susitarimą
Pirm. 3 v. p. p. 7 v. v. antr. 12:30-3 v. p. p. treč. uždarėta, ketv. 13 v. p. p. penkt. ir šešt. 9 v. v. 12 v. p. p.

6132 S. Kedzie Ave., Chicago
(312) 778-9989 arba (312) 489-4441
DR. K. A. JUCAS
ODOS LIGŲ SPECIALISTAS
GYDO ODOS AUGLIUS, ZAIZDAS IR IŠSIPLIETUSIAS KOJŲ VENAS
KOSMETINĖ CHIRURGIJA

DR. JOVITA KERELIS
Dantų Gydytoja
3315 W. 55th St. Chicago, IL
Tel. (312) 476-2112
9525 S. 79th Ave. Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Val pagal susitarimą

Tel. kabineto ir buto: (708) 652-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 10:00-8:00 v. v.
Išskyrus treč. Šešt. 12:00-4:00 v. v.

DR. PETRAS V. KISIELIUS
INKSTŲ, PUSLĖS IR PROSTATOS gydymas bei chirurgija
172 Schiller St., Elmhurst, IL 60126
708-941-2609
Valandos pagal susitarimą
Vakaraais ir savaitgaliais tel. 708-834-1120

SURENDER LAL, MD
Specialybe – Vidaus ligos
7722 S. Kedzie, Chicago, IL 60652
Tel. 312-434-2123
Holy Cross Physician Center
6084 S. Archer, Chicago, IL 60638
Tel. 312-884-4155
Valandos pagal susitarimą

Kab. tel. (312) 471-3300
VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave., Chicago, IL 60652

SUNG L. CHOU, M.D.
Vidaus ligos, akupunktūra
HOLY CROSS
PROFESSIONAL PAVILION
3 ft. South, East Suites
Lithuanian Plaza Ct.
at California Ave.
Chicago, IL 60629
(312)-471-8142
Kalbame lietuviškai
+ + + + +

HOLY CROSS FAMILY MEDICAL CENTER
749 W. 31st St.
Chicago, IL 60616,
(312)-225-0695

Cardiac Diagnosis, Ltd.
6132 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60629
Tel. 312-436-7700
RIMGAUDAS NEMICKAS, M.D.
S. PRASAD TUMMALA, M.D.
Širdies ir Kraujagyslių Ligos
Valandos pagal susitarimą

DR. ALGIS PAULIUS
ORTOPEDINES LIGOS
CHIRURGIJA
1185 Dundee Ave., Elgin, Ill. 60120
Tel. (708) 742-0255
Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave
Tel. (708) 598-4055
Valandos pagal susitarimą

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PUSLĖS IR PROSTATOS
CHIRURGIJA IR GYDYMAS
6132 S. Kedzie
Val. antr. 2-4 v. p. p. ir ketv. 2-5 v. p. p.
Šešt. pagal susitarimą
Vizitai apmokami Medicare
Kabineto tel. (312) 776-2880
Namų 708-448-5545
Priklauso Holy Cross ir Palos Community ligoninėms

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
Specialybe – Vidaus ligų gydytojas
Kalbame lietuviškai
6165 S. Archer Ave. (prie Austini)
Valandos pagal susitarimą
Tel. (312) 585-7755
ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ CHIRURGIJA
AKIŲ LIGOS
Good Samaritan Medical Center-
Naperville Campus
1020 E. Ogden Ave., Suite 310,
Naperville, IL 60563
Tel. 708-527-0090
Valandos pagal susitarimą

KRAŠTOTYRA PRIKELIA PRAEITĮ

BALYS RAUGAS

Iš ribotų šaltinių — laiškų, nedidelių kelionių „i ten“ ir „iš ten“ — lietuviškoji išeivija žinojo apie ryšią išaugoti tautinę gyvybę, o kartu ir registruoti skaudžiusius įvykius Lietuvos istorijai. Pirmajame okupacijos dešimtmetyje, vykstant partizaniniam kovam, Lietuva gyveno lyg ir karo siautulyje, todėl ir įvykių bei pasikeitimų objektyvi registracija sunkiai buvo įmanoma. Atrodo, kad su „Lietuvių Rymo Katalikų Bažnyčios Kronika“ (1972.III.12) prasidėjo ir Lietuvos kraštotyros draugijos aktyvi veikla. Tada, vasaros atostogų metu, pasipylė Lietuvos keliais, mokytojai ir studentai pradėjo užrašinėti ne tik kalbinius reikalus bei liaudies posakius, bet ir netolimoje praeityje patirtus išgyvenimus. Tačiau tik 1990 metais, Lietuvai atgavus nepriklausomybę, kraštotyri- ninkams tikrai atsivėrė galimybė išsiskirti su išlikusiais kaimo žmonėmis, jau nebebijan- čiais išsakyti savo, savo giminių bei savo gyvenvietės likimo vingių. Išeivijos žiniasklaidoje, pagrindinį dėmesį kreipiant į Lietuvos valstybinius rūpesčius, gyvenviečių liūdnąjį pokytį išskyla tik retkarčiais. O juk per bolševikinės okupacijos pus- šimtį metų Lietuvoje išnyko per 1,400 kaimų, kaip teigia Lietuvos kraštotyros draugijos pirmininkė Irena Seliukaitė Vytauto Indrašiaus tik ką pasirodžiusios knygos „Pasakok apie Antalieptę...“ įžanginiame žodyje.

Knygos autorius Vytautas Indrašius, gimęs 1943.08.23, kaip jis pats sako, pagal išsilavinimą yra inžinierius statybininkas, pagal pašaukimą — kraštotyrininkas. Spaudoje jis reiškiasi istoriniais straipsniais, o štai dabar savo pirmojoje knygoje pasakoja apie 45 Zarasų apskrityje Antalieptę bei jos apylinkėse esančias gyvenvietes — kaimus, kurių žemė jam yra tapusi „gražiausiu ir brangiausiu kampeliu Lietuvoje“. Atvažiavo čia ir diena ilgesnė, ir saulė šviesesnė, ir žmonės meliau šypsosi“, — rašo knygos užsklandoje, papuoštoje jo nuotrauka. Ši enciklopedinio pobūdžio knyga prasideda pasakojimu apie mažą Lietuvos miestelį — Antalieptę, savo kukliais nameliais pabirusią Šventosios šiaurinėje pakrantėje Antalieptę pirmą kartą paminėta 1580 m. „užantalieptinių ūkininkų sąrašuose“, rastuose

Platerių bei Tiškevičių giminės dokumentuose. Antalieptei su žemėmis į pietryčius 1620 metais priklausė grafams Barlic-Strutinskams, kilusiems iš Lenkijos.

Apie 1700 m. Antalieptėje buvo apgyvendinti vienuoliai — basieji karmelitai, ir pradėta statyti, o 1760 m. užbaigta di- džiulė bažnyčia. 1830 m. pasta- tytas ir mūrinis dviaukštis vie- nuolynas, sujungtas su bažnyčia požeminiu įėjimu. Po 1830 m. sukilimo bažnyčia buvo paversta pravoslavų cerkve, o vie- nuolynas apgyvendinti iš Rusijos atkelti vienuoliai. Tuo metu miestelyje gyveno 20 šeimų, iš kurių 13 buvo žydų. 1897 metais čia buvo jau 631 gyven- tojas, o 1989 — 740 gyventojų. Pradinė mokykla įsteigta 1865 m., o nuo 1924 metų pradėjo veikti ir 4 klasių progimnazija. Aprašyme įvardinti visi moky- tojai, dirbę tose mokyklose. Pirmojo pasaulinio karo metu vienuolynas įsikūrė vokiečių ka- riuomenės štabas, o bažnyčioje buvo laikomi arkliai bei karinės mašinos. Vokiečiai turta iš- grobė, rūsyje karstus išvartė 1924 metais Antalieptės malū- no savininkas Katinas įrengė elektros stotį, apšvietusią mies- telio pastatus.

Aprašoma kaip kūrėsi lietu- viškos įstaigos bei organizacijos. Minimai jų vadovaujantys asmenys. Valsčiaus ribose tarp 1919-1950 metų buvo 101 kaimas, kuriuos bolševikinė sistema sunaikino iki dabarties 43. 1923 metais valsčiuje buvo 4,407 gyventojai: 3,507 lietuviai, 428 rusai, 367 — žydai, 98 — len- kai, 2 — vokiečiai, 2 — gudai. Tuo metu tebuvo 100 raštingų žmonių. 1979 m. čia gyveno tik 1,247 žmonės.

1941 m. birželio 14 d. išvežta 13 šeimų (49) gyventojai, jų tarpe arkivyskupo Reinio brolis 8 asmenų šeima, kunigo Juozo Prunskio artimieji ir kt.

1941 m. birželio pabaigoje, artėjant vokiečiams, į Rusiją pasitraukė 46 gyventojai, jų tarpe 20 žydų, o pasilikę 320 žydų rugpjūčio 20 d. buvo sušau- dyti Savičiūnų miške.

1944 m. vasarą nuo artėjančių bolševikų į užsienį pasitraukė 38 gyventojai. Partizanaudami žuvo 26 vyrai. 1944-1951 metais sovietinė valdžia į Sibirą išvežė 124 apylinkės gyventojus. Apy- tikriais duomenimis, 1940-1951 metais čia buvo netekta 630 gy- ventojų.

1944 m. liepos 11-30 d. prie

Šventosios vykusiose vokie- čių-rusų kautynėse žuvo 272 rusų kariai, kurie buvo pa- laidoti Antalieptės miestelio centre, kur stovėjo nepriklau- somybės atminčiai Atgimimo kryžius. Dabar toje vietoje stovi žuvusiems Rusijos kariams sovietinis juodo akmens pa- minklas.

Aprašyme minima Antaliep- tėje ar jos apylinkėje gimusios bei augusios žymesnės asme- nybės — Lietuvos kariuomenės savanoris majoras Šešta- kauskas, mires Čikagoje, dr. Vaičiulis ir kt. Autorius yra aplankęs visas apylinkės gyven- vietes ir visoms yra parašęs tinkamus ilgesniam išlikimui žodžius. Ne šitokio rašinio rė- muose visi jie atpasakoti, tačiau dėl tikslesnio vaizdo rūpi pažymėti keletą tragiškesnių epizodų.

Aukštalaikių kaime 1897 m. buvo 28 gyventojai, 1979 m. — tik 1. Ten nelaimės prasidėjo 1863 metų sukilime, kai iš- trėmė Prancūkų šeimą į Sibirą, o pribagė sovietmetis, kai net keletas vyrų išėjo parti- zanu, o kiti rėmė partizanus.

Ažuolynės kaime 1923 metais buvo 13 gyventojų, 1979 m. tik 1. O buvo čia ir vandens malūnas, pastatytas 19-ojo šimtmečio gale.

Berciūnai — kaimas atsirado XVI šimtmečiu. 1923 metais čia buvo 56 gyventojai, o 1979 tik 5. Spaudos draudimo metais plačiai garsėjo knygnešys Juo- zas Šeikus su knygu platintoju, turtingu ūkininku Stanislovu Zabiela, kuris savo ūkį 1935 metais pardavė malūnininkui Katinui, tačiau šį „buržų“, apdovanotą Šaulių sąjungos ordi- nu, bolševikai 1946 metais iš- gabeno į Sibirą. Iš kaimo keletas jaunų vyrų 1941-ųjų bir- želio pabaigoje kovėsi ir su besi- traukiančiais raudonarmiečiais. Kautynėse žuvo aktyvus pagrin- džio veikėjas, atsargus puska- rininkis Stasiulionis.

Garmuliškės — kaimas, kuriame 1923 metais gyveno 98 asmenys, 1984 metais beliko 26. Gyventojus išretino okupacijų metu įvairios represijos. Buvo ir komunistuojančių, pasitrauku- sių ir dingusių Sovietų Sąjungoje, bet buvo žuvusių partizaninėse kovose.

Guntuliai 1897 metais buvo 28 gyventojai, o 1979 m. tik 2. Kaimo lauke rasta žalvarinės sagės kojėlė, todėl spėjama, kad čia būta II šimtmečio kapavie- tės. 1941 m. karo pradžioje prie kaimo esančiame šile buvo sušaudyti trys komunistiniai aktyvistai. Iš šio kaimo kilęs Lietuvos kariuomenės sava- noris, aviacijos majoras Petras Lapienis.

Gutaučiai — 1897 metais buvo 137 gyventojai, o 1979 — tik 8. Kaimas garsus savo pili- kalnių, liudijančių šios gy- venvietės senumą, kai beveik kiekvieną kartą, žemę ariant, randama įvairių metalinių ir akmeninių daiktų: kardų, kir- vukų, pasagų. (psl. 27). Čia gyveno žinomas knygnešys Galinis. Kaimas buvo tautiškas ir vieningas. Daugelio likimas buvo tragiškas, susijęs su kova dėl Lietuvos likimo. Daug ramių gyventojų buvo ištremti į Sibirą.

Jakunciai — jau žinomas 1675 metų Viencavų dvaro in- ventorizacijos knygoje. 1987 me- tais kaime buvo 210 gyventojų, o 1979 m. — 42. Gyventojai buvo sėslūs, vieningi ir pamaldūs. Kaimas išaugino daug patrio- tinės nuotaikos žmonių.

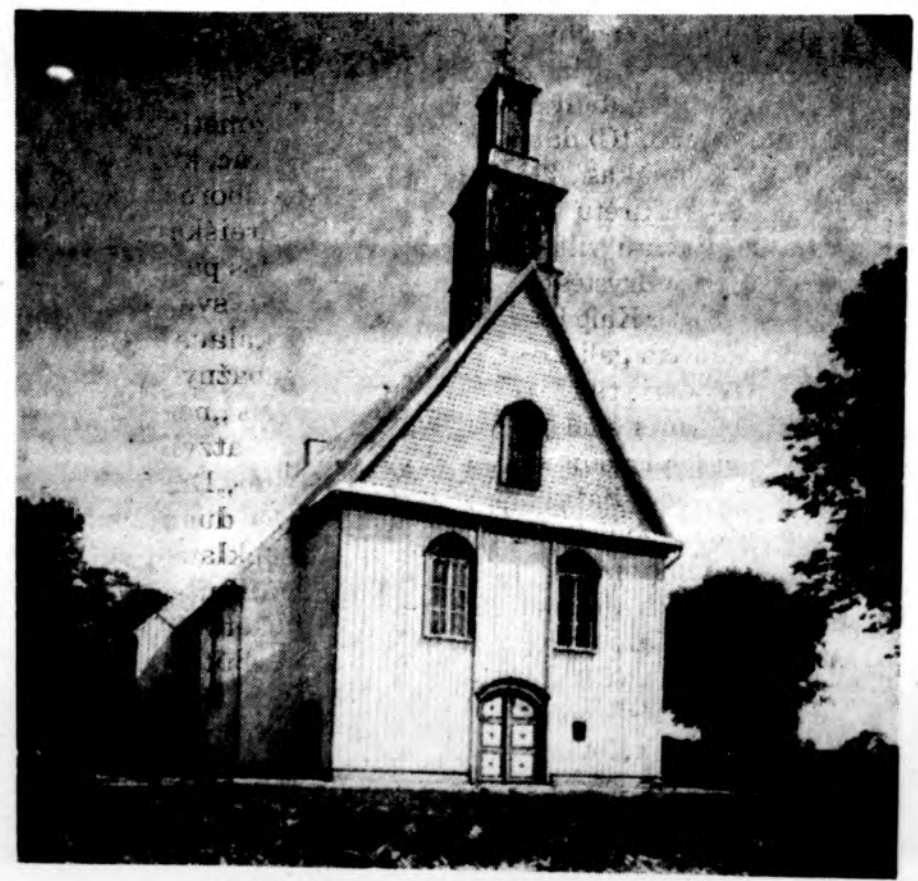
Kaniūkai — minimas 1671 metais grafo Tiškevičiaus dokumentuose su 9 gyventojais, o po eilės pardavimų, žemei ein- nant iš rankų į rankas, kaime 1959 m. buvo 44 gyventojai. 1945 metais sovietai užplanavo ūkininką Liepą su šeima iš- tremti, tačiau paašikėjus, kad jis išgelbėjo nuo sušaudymo keletą komunistų, šį kartą ji paliko ramybėje, bet 1948 metais 11 asmenų Liepos šeimą išvežė į Krasnojarską. 1960 me- tais atgavus laisvę, Liepos šeima grįžo, bet negavusi leidimo gyventi Lietuvoje, apsi- gyveno Latvijoje. Kito kaimyno mokytojo Jakavonio likimas dar žiauresnis: 1945 m. vasario 16 sribai apsupo jo sodybą ir krato- metu rado Brazdžionio eile- raščius, Petručiū „Kaip jie mus sušaudė“ ir „baisias“ knygas. Jį tardydami, muše Za- rasuose, o, vėžant į Uteną, prie Daugailių nušovė ir, užkasę pa- kelėje, paskelbė, kad šis nacio- nalistas bandęs pabėgti. O kai

tą pačią dieną nušovė aštuo- niolikmetį partizaną Straizį, sribai paskelbė: „Jau antrą banditą patiesėm...“ Savo „žyg- darbi“ sribai tęsė toliau ir, kaip knygos pasakotojas teigia: „per vieną dieną Kaniūkų kaime „socializmo kūrėjai“, išdraskė keturias šeimas...“

Madagaskaras — keistavar- dis nedidelis kaimas, minimas Antalieptės vienuolyno knygoje 1804 metais. Tai arkivyskupo Reinio tėviškė su 40 ha žemės, kur 1935 metais buvo išarta archeologinių radinių ir ak- meninis kirvis. Žiaurus bolše- vizmas 1941 m. birželio 14 d. iš- trėmė gausią Reinių šeimą. Jauniausias iš Reinių — Jonas, gimęs 1920 metais, baigęs medicinos mokslus, stėjo į „Tėvynės apsaugos rinktinę“ ir, prasižvelgęs į Vakarų, gyvena Čikagoje. Pagerbiant arki- vyskupo Mečislovo Reinio atmi- nimą, sodyboje 1990 metais pa- šventintas kryžius. Kraupią Madagaskaro tragediją Vy- tautas Indrašius aprašė laikraštyje „Utenis“ 1990.X.10.

Kaip matyti iš suglaustai atpasakotų kelių pavyzdžių, paremtų laiko statistiniais duomenimis, Lietuvos kaimų nykimo procesas visais atvejais labai panašus: maždaug prieš šimtmetį gyventojų skaičius gana stambus, o pastaraisiais metais jis daugiausia jau viena- ženklis... Tik ne visas gyvenvie- tes vienodai palietė sovietinio režimo letena, nors nė vienos nėra, kur būtų nenusruvęs kraujas ar nenutekėjusi skaus- mo ašara...

Duok Dieve, kad kokios nors priežastys nestabdytų šitokių kraštotyrių kaip Vytautas Indrašius nuo labai prasmingo vaikštinėjimo po Lietuvos žemele...

Senoji Veiviržėnų bažnyčia (iš XVII-XVIII a.).

Jungtis ar skaldytis?

Danutė Bindokienė

Paprastai bet kurios tautos visuomenė tampa labiau vienin- ga tik tuomet, kai išskyla vi- siems svarbus reikšmingas ar iš- tinka didelė nelaimė, suvirpi- nanti žmonių gailestingumo stygas. Galbūt taip ir turi būti, nes kasdienybėje, atsiribodami vieni nuo kitų, galime vairuoti savo gyvenimą, kaip patinka, nuolat neatsimušdami ir kitų dėmesį ar kritiką. Juo labiau ši taisyklė galioja JAV, kurios gy- ventojai — tautybių, tikybų, rasų mišrainė. Svarbiausia to- je mišrainėje nepaklysti, nepa- rasti savo etninės tapatybės, kuri yra neatidalomas mūsų as- menybės dėmuo.

Ne visi pajėgia plaukti prieš srovę, nepavirsti tik kitu ša- peliu gyvenamojo krašto vande- nyne. Atrodo, kad lietuviai ypa- ciai neturi imuniteto prieš susveti- mėjimą savo kilmei, o skiepi- mą prieš šią „ligą“ dar neišrasta. Tačiau, prasidėjus vadinama- jam „rudens veiklos sezonui“, galime pastebėti džiugų reiškį- nį: ta veikla tikrai šiemet gyves- nė. Jau seniai ruošta tiek įvairių ir įdomių renginių, kaip praėjusios vasaros gale, dabar ir netolimoje ateityje. Metus žvilgsnį į renginių kalendorių, kiekvieno mėnesio pradžioje skelbiamą „Drauge“, ypač Čikagoje ir Lemonte renginių datos, pavadinimai, rengėjų var- dai mirgėte mirga. Be abejo, toks judrus gyvenimas vyksta ir kituose lietuvių telkiniuose, tik, deja, ne visi pasistengia apie tai parašyti. Kaip jau daug kartų minėjome, šventės, pokylio, iš- vykos ar kito renginio aprašy- mas nėra rengėjų ambicijų pa- glostymas ar pasigyrimas, bet turi trilytę paskirtį ir nauda: akivaizdžiai paliudija, kad toje vietovėje tebegyvena ir kažką veikia mūsų tautiečiai; duoda pavyzdį ir naujų idėjų kitiems, ypač jeigu programa ar renginio pobūdis kuo išsiskiria iš stan- dartinio; pagerbia asmenis, kurie nemažai pasidarbavo dėl renginio sėkmės, o jeigu jis ruoštas labdaros tikslams, mūsų skaitytojai Lietuvoje pajunta, kad užsienio lietuviai jų vargą atjaucia, stengiasi sumažinti.

Apsilankius toliau nuo Čika- gos ar šiaip pasikalbant su žmonėmis iš kitur, dažnai pasi- girsta tarytum pavydo akordas: begipu jums, tiek daug lietuvių, tiek daug veiklos, o mums daug sunkiau kažką sureisti, žmones sukviešti... Norisi pasakyti, kad daug lietuvių kilmės gyventojų dar nereiškia pilnų salų tą patį savaitgalį vykstančiuose kelio-

se renginiuose. Paprastai visur matome kone tą pačią publiką, o kas neina, tai ir su botagu į salę neįvairys. Rengėjams daž- niausia tenka dalintis tais pa- čiais žmonėmis. Tos „dalybos“ ne visuomet išsina lygios, tuomet pasitaiko priekaištų, kodėl kažkas ruošė koncertą, pietus, paskaitą, išvyką kaip tik tą pačią dieną, kai mes ruo- šėme... Žinoma, laisvame krašte laisvi žmonės gali laisvai pasi- rinkti, kur eiti, kur ne, todėl priekaištai nelabai logiški. Kai ruošiami didesni ar svarbesni renginiai, reikėtų pasitikrinti, kas tą dieną dar vyksta ir pagal tai derinti savo planus. Siūly- tume ir kitų telkinių lietuviams mums savo renginių datas at- siųsti, kad šią paslaugą „Drau- gas“ gautų teikti ne vien Či- kagai. Antra vertus, toks publi- kėjimas „viliojimas“ uždeda našta rengėjams, nes reikia truputį pasitempti ir pasiūlyti įdomesnę programą. Nebepakanka tik dešrų, kopūstų ir „laimingųjų bilietėlių“ traukimo...

Iklampus į šią temą, verta pa- sinėti dar metra gilyn ir pa- minėti kitą reiškinį, kuris kelia daug daugiau nerimo, negu du ar trys renginiai tą patį savait- galį. Bent Čikagoje ir apylinkė- se jau turime nemažai tautiečių, atvykusių iš Lietuvos po antro- jo nepriklausomybės atkūrimo. (Jie nemėgsta „naujųjų ateivių“ vardo, bet mums ne prie širdies pavadinimas „išeiviai“, o vis tiek esame taip vadinami). Šie lietuviai labai nenoriai jungia- si į čia anksčiau įsikūrusios vi- suomenės gretas, motyvuodami, kad egzistuoja kažkokia diskri- minacija. Kaip yra visokių žmo- nių, taip ir įvairių nuomonių, bet visuotinės „diskriminacijos“ neteko sutikti, jeigu mes patys to jausmo savo elgesiu, pažiūro- mis ar kaip kitaip nesukuriame. Pastebėjome, kad mažiausiai dabar ir anksčiau atvykusių tautiečių grupės maišosi rengi- niuose. Kai programą atlieka „savi žmonės“, salė pilna naujųjų lietuvių imigrantų, bet jų nedaug, jei renginis yra „iše- vių“. Ir atvirkščiai.

Mes privalome jungtis, ne skaldytis, ir lengviausias būdas atrasti bendrą dialogą, pažinti vieni kitus yra kaip tik viešuose renginiuose. Kadangi naujai at- vykusieji ne visuomet įstengia mokėti brangią bilieto kainą, galbūt rengėjai galėtų padaryti nuolaidą. Juk pilna salė, net ir su pigesniais bilietais, geriau už tuščių kėdžių eiles...

PASKUTINIO KARIŪNO ODISĖJA

JUOZAS KLIMAS

8

Jis sakė, kad tokį vargą vaiką išmesti iš Karo mokyklos buvo neteisėta ir jis žiūrėjęs, kad aš galėčiau sugrįžti, kol vieną dieną pradėjo aiškinti apie sunkią pramonę Sovietų Sąjungoje, palyginamas su Lietuvos sunkia pramonė. Baigdamas pamoką klausė kai kurių kareivių, kiek buvo Rusijoje sunkiosios pramonės ir kiek Lietuvoje? Tie atsakė, kad tai per daug jų galvai ir kad jie apie tą pramonę nesuprantą. Tada liepė man at- sakyti. Aš atsakiau, kad Lietuva buvo gerai išvystęs ūkio kraštas, prekiaavo ūkio produktais, o kadangi pramonė žaliavų nebuvo, tai pramonės gaminius turėjo importuoti. Pridėjau, kad nors sunkiosios pramonės ne- buvo, bet visos krautuvės buvo pilnos aprangos, maisto ir kitokių dalykų, o kai užėjo sunkiosios pramonės valdžia, tai ir krautuvės ištuštėjo. Kareiviai pradėjo juoktis. Aš jam tiksliai išverčiau, ką buvau pasakęs. Ltn. Salianik pasakė, kad jis mane sutvarkysias ir mane pasivijęs įspėjo, kad su politruku nesibarčiau. Aš at- sakiau, kad tegul manęs durnų klausimų neklausia, o jeigu sutvarkys, tai neturės vertę. Politrukas atsileido ir vėl viskas buvo tvarkoje.

Parašiau broliui laišką, kad išmetė iš Karo mokyklos. Tuojau brolis ir mama atvažiavo į Vilnių. Budėtojas pranešė, kad jie manęs ieško, o kuopos vadas kpt. Lenkauskas ne neprašytas davė man laisvą dieną. Nuėjome su broliu ir mama prie Gedimino kalno. Jie

buvo atsivežę skanių dešrų, lašinukų, skilandžio, nes jau žinojo, kad kareivėlio maistas yra prastas. Prasidėjau pusdienį. Pasakiau, kad ne tik mane, bet visus išmetė, ir kol kas dėl to nereikia rūpintis.

Artėjo Kalėdos. Nei atostogų, nei leidžiamų už mies- to niekam nedavė. Atrodė vėl sėdėti už Kūčių stalo, kaip praeitais metais, galimybės nebuvo. Laimė vieną dieną įeina ltn. Kaulinis ir sako: „Duok man bajorą vyrą — turiu važiuoti pabėgusio Matulevičiaus gaudyti“. Tuo- jau linkams mintis blykstelėjo ir sakau: „Už mane baje- vesnio nėra, aš važiuoju“. „Ar nori?“ „Taip“, — atsakau. Tada jis: „Išsiimk sausą davinį 5 dienoms, šovinių ir būk rytdienai pasirėngęs“.

Buvo Kūčių diena. Iš ryto pajudėjome Kauno link, persėdome į Kaišiadoris, iš kur pėsčiom nuėjome į Ramy- gą. Užėjom į miliciją ir prisistatėme viršininkui, kad parūpintų nakvyne ir paskirtų milicininkų pažvalgytum, nes jei mes, kariai, nueisime — kils įta- rimas, o jeigu jis yra apylinkėje, tai namuose nebūna, bet kur nors kitur slepiasi. Buvome nuoėjimo pavargę ir jau nenorėjome per sniegą į kaimą klampoti. Mies- telis atrodė kaip ir mano, nuovados viršininkas, vyresnis policininkas ir policininkas, o čia jų sukiniėjosi apie 20, visi civiliai apsirengę, išskyrus viršininką, kuris dėvėjo ant rankovės raudoną juostą.

Nakvyne mums davė klebonijoje. Storas klebonas lenkišku akcentu, mus pamatęs nusigando (karininką ir kareivį pamatęs). Nakvynei davė kambariuką palėpėje, be šildymo, betgi su pūkine antklode.

Nutarėme valgyti leitenanto sumuštinį, kad nesu- džiūtų, o vėliau mano sausą davinį.

Po pusvalandžio atėjusi tarnaitė paklausė: „Gal kareivėliai norėtųmėt arbatos?“ Pasakiau, kad karšta arbata būtų labai gerai. Ji atnešė ne tik arbatos, bet ir

keletą pyragaičių. Apšilę nuėjome į nuovadą pasiteirauti apie mūsų pabėgėlį. Mums paskirtas milicininkas pasakė, kad jis jau pasiteiravęs pas patikimą kaimyną, bet sakė, kad tas bėglys nebuves patikėtas. Sugrįžę laikui praleisti ėmėm lošti kortomis ir spėliojome, ar toks ir bus mūsų Kūčių vakaras.

Gerokai sutemus vėl pasibeldė į duris ta pati tarnaitė ir sako: „Kareivėliai, pas mus šiandieną Kūčių vakaras. Jeigu sutiktumėt — prašom Kūčiom“. Mes pasisakėme, kad esame katalikai ir taip pat valgydavome Kūčias.

Nuėjus stalas atrodė neturtingai padengtas, nes tą dieną mėsinių valgių nevalė. Klebonas atrodė išsi- gandęs, net jo rankos drebėjo, taipogi šeimnininkė ir tarnaitė atrodė irgi išsigandusios, baimingos. Nusprendžiau, kad reikia jiems kiek paašikinti mūsų reikalą ir sakau: „Jūs dėl mūsų nesijaudinkite, nes mes čia pas jus tik nakvynei esame. Mūsų tikslas sugauti pabėgusį kareivį“. Prašėme, kad apie tai niekam nesakytų. Klebonas prisiekė Dievo vardu, kad paslaptis bus išlaikyta. Ant stalo tuoj atsirado kepta žąsis, kum- pai, dešros. Lenkėme stiklą po stiklo, o jie laikėsi pasninko. Mudu kirtome viską iš eilės. Išilkinšminas buvo užstatytas gromofonas. Leitenantas išvedė šokti šeimnininkę, o aš — tarnaitę. Vėliau ir klebonas su šeimnininke sušoko valsą. Prieš 12 val. klebonas atsiprašė, nes jam rytą reikės laikyti Mišias, o mudu, išgėrę paskutinius lašus iš butelio, užmigome savo patalpoje po šiltais patalais.

Kitą rytą laukė geri pusryčiai. Mes atsiprašėme, jog neisime į bažnyčią, kad nesukeltume įtarimo. Po gerų pietų nuėjome pasiteirauti apie mūsų bėglį. Naujienos buvo tos pačios — nieko nepastebėta. Tuomet aš paklausiau, ar nėra kur nors vakaruškų, kaip paprastai per Kalėdas. Pasakė, kad yra ir nurodė kaip pasiekti.

Buvo netoli. Kaimo sodyba su didele virtuve ir šalia didelės kambarys — svetainė, kurią netrukome pasiekti.

Virtuvėje sėdėjo susikabinusi porėlė, kita pora susiglaudusi stovėjo. Ant sienos kabėjo tik maža lem- pa. Kambaryje — svetainėje griežė armonika ir čirpė smuikas. Mums įėjus, muzika sustojo ir visų akys nukrypo į mus.

Pasieniuose stovėjo suoliai, kurie buvo jaunimo ap- sėsti. Daugiausia merginų, vyrų mažiau. Kiti stovin- viau pažįstamų būreliuose kampanėse. Arčiau stovinties pasakėme: „Labas vakaras!“ Paklausėme, ar galėtume ir mes pasišokti. Atsakymas buvo: „Prašom, prašom“. Tuo tarpu leitenantas užsirūkė pipirosą. Aš nerūkau. Akimis apžvelgiau jaunimą, kuriame, atrodė, visos buvo kaimo merginos, išskyrus vieną, kurios plaukai buvo sugarbanoti, lūpos ir veidai padažyti. Tuoj pastebėjau, kad leitenanto žvilgsnis prie jos ir sustojo. Užgriežus valsą, jis numetė pipirosą ir išvedė ją šokti. Ašiu, nusivilkome milines, pasidėdami jas ant suolo. Leite- nantas mažą pistoletą įsikišo į kelnų kišenę. Po šokio nuėjo vėl prie jos ir jau abu surado bendrą kalbą. Tuo tarpu aš saugojau milines ir nemačiau nei vieno akių, kurios man signalus siųstų.

Po antro šokio įėjo tamsiai geltonais plaukais tikra gražuolė, dėvinti gražų palatą. Neapsirauk galvodamas, kad tai žydė. Ji stovėjo viena, kaip ir aš, tad nusprendžiau savo puolimą pradėti. Pirmiausia iš- vedžiau pirmą pasitaikiusią merginą šokti, sumegz- damas su ja tik keletą nereikšmingų sakinių. Užgriežus kitą šokį, tango, išvedžiau minėtą gražuolę. Buvau prastas šokėjas, todėl iš karto atsiprašiau, kad gal nela- bai pataikysiu, nes raudonojo armijos sunku gauti leidimą išėjimui į miestą pasižokti, tai šokiai ir prisimirsta. (Bus daugiau)

NEPALIKIME KUKLIJŲ ŠEŠĖLYJE

Tyliame ir ūksmingame Suvalkijos sodžiuje, Lietuvos nepriklausomybės metais Šakių apskrityje, Vilkeliškių kaime, bendram likimui sukūrė katalikišką šeimą Jonas Vizgirda ir Marijona Rudzevičiūtė. Būdami pamaldūs katalikai, mylėjo savo sodžių, ji puošė, saugojo gražias Lietuvos ūkininkų tradicijas, buvo surišti su savo sodžiumi kūnu ir siela.

Sulaukę keturių dukrų ir šešių sūnų, jau nuo mažens savo atžalynui diegė meilę žmogui, tėvynei. Nuo vaikystės dienų buvo perteikiamas darbštumas, pasiaukojimas, sąžiningumas.

Antrasis pasaulinis karas su drūmstė ramaus sodžiaus kūrė bingą gyvenimą. Nekaimyniški kaimynai – Vokietija ir Rusija – keitė savo okupacijas, plėsdami ir žudydami Lietuvos gyventojus. Jono Vizgirdos šeima, būdama stiprios tautinės pasipriešinimo dvasios prievartai ir neteisėbei, skaudžiausiomis ir atsakingiausiomis lietuvių tautai akimirkomis neliko nušalyje.

1944 m., po gen. P. Plechavi kreipimosi į tautą, J. Vizgirda palaimino ir išleido savanoriais du sūnus gimnazistus, Vytautą ir Juozą, į steigiamą Tėvynės apsaugos rinktinę, kurios tikslas buvo kovoti už Lietuvos laisvę prieš grįžtantį rusišką okupantą, bet netarnauti vokiškų okupantų interesams. Nei vieni, nei kiti okupantai Lietuvos nepriklausomybės nepriklausė.

Vokiškųjų okupantų pastangomis Tėvynės apsaugos rinktinė buvo likviduota. Dalis savanorių buvo sušaudyta, kita dalis išsiųsta į Vokietiją. Juozui Vizgirdai likimas lėmė 1944 m. ginti Lietuvos pietų sienas nuo Armijos Krajovos, kurią rėmė vokiečiai. Vokiečių nuginkluotas ir suimtas kartu su kitais kovojusiais savanoriais Juozas buvo išsiųstas į Vokietiją. Broliui Vytautui pavyko pabėgti. Jis liko Lietuvoje. Pasibaigus karui, pergyvenęs visus karo pavojus, Juozas išvyko į JAV, kur ir dabar gyvena (Čikagos apylinkėse).

Vizgirdų šeima, žinodama skaudžias istorijos pamokas, artėjant pakartotinai rusų okupacijai, veržėsi į Vakarus su viltimi vėl kada nors sugrįžti. Laimingai Vakarus pasiekė tėvai, trys dukros (Julija, Zosė ir Albina) ir trys sūnūs (Jonas, Juozas ir Justinas). Okupuotoje Lietuvoje liko dukra Klementina, sūnūs Vytautas, Antanas ir Leonardas.

Lietuvoje likę, visi trys broliai Vizgirdai savanoriškai įsijungė į ginkluotą pasipriešinimą okupantams. Jie liko ištikimi tėvų įdegtoms dvasinėms vertybėms – meilei ir pasiaukojimui savo tautai ir tėvynei.

Sunkiais ginkluoto pasipriešinimo metais mano tėviškėje šie trys dvyriai visuomet radoso prieglobstį ir šilumą. Likęs gyvas, kaip rezistencijos dalyvis, su meile ir pasididžiavimu prisimenu šių kuklių dvyrių indėlį į Lietuvos nepriklausomybės pratęsimą ginkluota kova, pagal Lietuvos Laisvės kovų sąjūdžio deklaraciją (1947-1949 m.).

Kai jau laiko užmarštin nuėjo pavojų, skausmo, skurdo, nepriklausomybės ir mirčių išgyvenimai, kas šiandien galėtų išmatuoti jų meilę ir pasiaukojimą tėvynei, kai už ją atiduodama tai, kas brangiausia – žmogaus gyvybė. Tik kuklus lauko akmenų paminklas, krauju aplaistytose vietose, prie Sintautų, Šakių raj. ir Garbės panteone juodame granite iškalti vardai Šakių kapinėse, primina dabartinės bei ateinančios kartos, kokią gyvybės kainą mokėjo bro-

liai už tautos laisvę.

Šios gausios šeimos atžalos, likusios gyvos užsienyje, pasiaukojimo paveldėtos tradicijas Lietuvai puoselėja ir šiandien. Jų aukos įamžintos, atstatant okupantų sugriautą Sintautų parapijos bažnyčią. Šią vasarą šeštą kartą apsilankė Lietuvoje JAV gyvenantis Juozas Vizgirda. Su optimizmu jis stebėjo atsikuriantį, besikeliantį iš suklupimo Lietuvą. Aplankė savo gimtinę, likusius gyvus kaimynus, mokslo draugus. Pavaiškėjo basakojės vaikystės takais. Lydėdamas jį, stebėjau jo vidinio dvasinio pasaulio nuotaikas, ilgus vaikystės negrįžtamų dienų, dvasinį ryšį su likusia gimtine. „Numirti negrįžti, bet Lietuvos žmonėms padėsiu“, – jis liūdnei pasakė, nutildamas nuo gimtinės laukų...

Mačiau, kad Juozas gyvena tėvynės rūpestiais ir jautriai reagavo į kiekvienos šeimos nelengvą gyvenimą. Aplankė Zokaičių keturis našlaičius, kuriuos globoja senelė invalidė pensininkė Bacevičienė (Ildagų kaime, Šakių raj.) Teiravosi, ar visuomet pasiekia juos iš JAV jo siunčiama labdara? Gailestingumo ir gerumo ranką ištiesė gausiai ligoto Gintaro Matulaičio aštuonių vaikų šeimai, gyv. Kaune. Juozas nuolat kartoją: „Jaunimas mūsų ateitis ir reikia padėti jiems atsistoti ant kojų“. Parėmė tautos vienybę ir prisikėlimą simbolizuojančios Prisikėlimo bažnyčios atstatymą Kaune. Kur tik apsilankė, sklaidė gailestingumą ir nuširdumą.

Didžiojo lietuvių išėivija, kuri per pusę amžiau neišpūko, išsaugojo tautinę samonę, galėsi ir meilę tautiečiams. Šias moralines vertybes paveldėjome visi iš savo protėvių geno ir

BUVUSIŲ MOKINIŲ PARAMA GIMNAZIJAI

Panevėžio Juozo Balčikonio gimnazija (buv. pijorų kolegija, bajorų, realinė mokykla, vyrų gimnazija, I vidurinė m-lė) ši rugsėjį pradėjo 269-uosius mokslo metus (įkurta 1727 m.). Istorija jai nebuvo palanki, nes iki 1915 m. joje buvo mokoma lenkų, lotynų, rusų kalbomis. Lietuviškai kalbėti buvo draudžiama net mokyklos teritorijoje. Pirmojo pasaulinio karo metu, vienam okupantui pakeitus kitą, Panevėžio švietimo, organizuojama „Saulės“ draugijos Panevėžio skyriaus pirmininko kun. J. Stakausko, M. Geigaitės-Putramentienės (vėliau Giedraitienės), K. Bižausko (vėliau Nepriklausomybės Akto signataro) ir kt. entuziastų, po ilgų rusų okupacijos dešimtmečių, 1915 m. spalio 1 d. atidarė pirmąją Lietuvoje lietuvišką gimnaziją (likimas lėmė po antrosios rusų – sovietinės okupacijos vėl tapti pirmąja gimnazija Lietuvoje. Šis statusas Švietimo ministerijos buvo suteiktas 1992.09.01).

Spalio 27 d. – šio istorinio aštuoniasdešimtmečio paminėjimas. Ta proga iki šventės baigta spausdinti 430 psl. Juozo Balčikonio gimnazijos istorija (1727-1995). Kadangi kol kas Lietuvoje sunkoka ekonominė padėtis, susidūrėme su lėšų, reikalingų knygos išleidimui, stoka. Jūsų laikraštyje (1995 m. rugpjūčio mėn. 29 d.) buvusiame gimnazijos mokiniui, dabar gyvenančiam Čikagoje, J. Masi-

buvusių brangių mokytojų. Nepriklausomoje Lietuvoje šandien begalo trūksta žmonių, kurie sugebėtų aukotis už žmogų, tautą ir Tėvynę. Šios savybės ypač būtinos tiems žmonėms, nuo kurių darbo ir veiklos priklauso visų Lietuvoje gyvenančių žmonių gyvenimas ir visos tautos likimas.

Jonas Dailidė

lioniui paskelbus žinią apie šiuos sunkumus, geranoriškai atsiliepė visas pulkas rėmėjų. per trumpą laiką knygos išleidimui surinko net 1,000 dolerių. Šią dovaną į gimnaziją malonėjo atvežti žinomas visuomenės veikėjas Lituanistikos tyrimo studijų centro vadovas prof. dr. J. Račkauskas.

Kadangi knygos išleidimas kainuoja daugiau kaip 25,000 Lt, ši parama labai reikšminga ir efektyvi.

Per Jūsų laikraštį, kaip knygos autorius, gimnazijos istorijos ir kraštotyros būrelio vadovas, noriu nuširdžiai padėkoti mecenatams už tokį kilnų poelgį, remiant gimnazijos istorijos išleidimą. Knygos leidimą parėmė: Juozas Masielis – 170 dol., Dalia Anyas – 100 dol., Vito A. Yucius – 100 dol., Halina Milankis – 100 dol., John Bartkus – 50 dol., dr. Rimoldas Sidrys – 50 dol., Nemira Šumskienė – 50 dol., Audronė Užgiris – 50 dol., Vytautas Banelis – 40 dol., Vitas Bernadišius – 30 dol., Stasys Slizys – 30 dol., Eugenė Vilkas – 30 dol., Petras Beinarauskas – 25 dol., Ona Vaitkus – 25 dol., Jonas Urbonas – 100 dol., Rimas Korakas – 50 dol.

Be to, anksčiau knygos leidimui Petras Molis atsiuntė 300 dol., Irena Kriaučeliūnienė – 100 dol. ir 1923 m. absolventas iš Detroito Stasys Šimoliūnas – 100 dol. Visiems nuširdus ačiū. O knyga, ką tik iš pasirodys pasistengsime nusiųsti kaip galima greičiau.

Ta patia proga noriu kreiptis į buvusius gimnazijos mokinius, prašant į gimnazijos istorijos

muziejų atsiųsti savo prisiminimus, išsaugotas nuotraukas (ar jų kopijas), parašytas knygas, straipsnius bei kitokią medžiagą, kuri padėtų užpildyti dar boluojančią dėmę gimnazijos istorijos muziejuje apie mūsų mokinius ir mokytojus, kuriuos Antrasis pasaulinis karas išblaškė po visą pasaulį.

V. Baliūnas,
Panevėžio J. Balčikonio
gimnazijos mokytojas

FONDAS REMS GABIUSIUS

Trakų rajono savivaldybė įsteigė našlaičių ir neturtingų vaikų studijų labdaros fondą. Jis remia gabius jaunuosius ir mokės 1-3 minimalių gyvenimo lygių dydžio stipendijas arba suteiks vienkartinę pašalpą mokslui. Tokią paramą gaus tik pažangūs aukštųjų ir aukštesniųjų mokyklų studentai, atsižvelgus į mokslo įstaigos rekomendaciją ir materialinę studijuojančiųjų šeimoms padėti.

Fondas bus išlaikomas iš fizinių ir juridinių asmenų, užsienio valstybių ir tarptautinių organizacijų paaukotų lėšų.

Fondo įstatuose numatyta, kad prašydamos fondo stipendijos, jaunuolis raštu pasižada, kad, baigęs mokslo įstaigą, dirbti, pats remia fondą materialiai.

MOKSLEIVIAI – PRIE KOMPIUTERIŲ

Jaunųjų kompiuterininkų mokykla atidaryta Kauno Technologijos universiteto Skaičiavimo centre. Spalio 14 d. čia prasidėjo pirmieji užsiėmimai. Į kursų įsiregistruavo 140 moksleivių. Baigus mokyklą, bus išduoti kursų baigimo pažymėjimai.

TRANSPAK

Siuntiniai į Lietuvą laivu su pristatymu į namus. Skubėjams siuntiniams - AIR CARGO. Komercinės siuntos pagal susitarimą. Dokumentus, įgaliojimus notarizuojam veltui. MAISTO SIUNTINIAI nuo \$29.- iki \$98.-

Aukštos kokybės maisto produktai

Du patys populiariausi, tai šventinis už \$39.- ir 55 svarų įvairaus maisto už \$98.-

\$39.- kavų tirpi, kava malta, vitaminizuota arbata (tirpi), kakava tirpi, vaisių koncentratas, sausainiai, aliejus, mėsos konservai, aspirinas, multivitaminai.

\$98.- dešra (rūkyta), mėsos konservai, šprotai, vaisių koncentratas, margarinas, aliejus, sūris, sausainiai, vitaminizuota arbata (tirpi), kakava tirpi, kava malta, kakava, cukrus, kruopos (ryžiai), makaronai, razinos, majonezas, riešutai (išlukšteni), konservuoti žirneliai, konservuoti agurkai, šokoladas, aspirinas, multivitaminai. 55 svarai arba 25 kg.

Pageidaujant prisiimsime smulkia informaciją. Siųskite per seniausią siuntinių į Lietuvą įstaigą. Dirbame nuo 1987 m.

TRANSPAK, 2638 W. 69th St.
Chicago, IL 60629 Tel. 312-436-7772

SIUNTINIAI LAIVU IR AIR CARGO

Lietuvoje, Latvijoje, Estijoje
Baltarusijoje, Rusijoje ir Ukrainoje
PRISTATOMI TIESIAI Į NAMUS

Mūsų raštinės:

447 S. Correy Ave.,
St. Pete Beach, FL 33706
Tel. (813) 363-7700

52 Feagles Rd.,
Warwick, NY 10990
Tel. (914) 268-5133

639 East 185th Ave.,
Euclid, OH 44119
Tel. (216) 481-0011

Rochester:
(716) 232-4111
Pittsburgh:
(412) 481-6222

KUPONAS

SKAITYKITE "DRAUGA"
Pateikę šį kuponą ATLANTA IE, INC.
ir Jūs gausite nuolaidą siuntiniams
laivu į Lietuvą.

\$0.50

ATLANTA

IMPORT-EXPORT, INC.
2719 West 71 St. Chicago, IL 60629
(312) 434-2121
(800) 775-SEND

CLASSIFIED GUIDE

MISCELLANEOUS

**ELEKTROS
VEDIMAI – PATAISYMAI**
Turiu Chicago miesto leidimą. Dirbu ir užmiesty. Dirbu greitai, garantuoti ir sąžiningai.
312-779-3313
KLAUDIJUS PUMPUTIS

J & S CONSTRUCTION
„Shingle“ stogai ir visų rūšių apkalimai (siding): medžio, aluminiumo ir kt. Turiu darbo draudimą. R. Jankauskas, tel. 708-969-2658.

AUTOMOBILIO, NAMŲ, SVEIKATOS, IR GYVYBĖS DRAUDIMAS.
Agentas Frank Zapolis ir Off. Mgr. Aukštesn. S. Kane kalba lietuviškai.
FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th Street
Tel. (708) 424-8654
(312) 581-8654

Noriu pirkti padėvėto, nebrangų, gerame stovyje, 6 ar 4 cilindrių automobilį. Skambinti tel. (312) 434-2092.

TAISOME
SKALBIMO IR DŽIOVINIMO MAŠINAS, ŠALDYTUUVUS, ŠILDYMO SISTEMAS, VIRYKLAS, ORO VENTILUOJIMUS.
H. Reckys
Tel. 585-6624

**SŪDYTOS SILKĖS
IŠ KANADOS!**
Užsisakykite šventėms jau dabar!
20 svarų statinaitė – \$33
8 svarų statinaitė – \$19
Skambinkite:
708-532-5951
arba
708-687-5677
po 5 val. p.p.
Pristatome UPS

REAL ESTATE

**GREIT
PARDUODA**

**RE/MAX
REALTORS**
(312) 586-5959
(708) 425-7161

RIMAS L. STANKUS

- Perkant ar parduodant
- Greitas ir sąžiningas patarimas
- MLS kompiuterijū FAX pagalba
- Nuosavybės įkainavimas veltui
- Perkame ir parduodame namus
- Apartamentus ir žemę
- Pensininkams nuolaida

FOR RENT

Modern 2 bedrm. apt. heat, stove, refrig. includ.
71 & Francisco.
Tel.: 312-436-0844

DAINŲ ŠVENTĖS VAIZDAJUOSTĖ

Prisiminkite
praeitos vasaros
Dainų šventę
Alvidio Buklio
nufilmuotą ir
Vidos Kuprytės
suredaguotą
aukštos kokybės
VHS juostoje.

Kaina tik \$25

Čekius siųsti:
Lithuanian R. Catholic
Federation of America
4545 W 63 Street
Chicago IL 60629

DRAUGE GAUNAMI NAUJASI LEIDINIAI

KATALIKŲ KALENDORIUS ŽINYNAS 1995. Kun. Jonas Mintaučis. 256 psl.	\$10.00
SENDŲ GIMINĖS ISTORIJA. Ant. Senda. 368 psl.	\$10.00
1996 M. KALENDORIUS. Išleido Draugas ...	\$3.00
PER DVIDEŠIMTĄ AMŽIŲ. Atsiminimai. Aleksandras Pakalniškis. 262 psl.	\$7.00
MANO TĖVYNĖ. Vydūnas. 79 psl.	\$4.00
VAIKAS – DIEVO DOVANA. Dom. Petrutytė. 317 psl.	\$10.00
LIETUVĄ APLANKIUS. Pirmojo pas. liet. kongreso įspūdžiai. Leonardas Šimutis. 117 psl.	\$10.00
kietais virš.	\$12.00
ŠV. R. SENASIS TESTAMENTAS. IŠMINTIES KNYGOS. Vertė kun. A. Rubšys. 661 psl.	\$12.00
ŠV. R. NAUJASIS TESTAMENTAS. Vertė Česl. Kavaliauskas. 648 psl.	\$10.00
MOTERIS SU BALTO CHALATU. Atsiminimai. Dr. Konst. Šimaitienė. 494 psl.	\$20.00
VILEIŠIAI. Trijų brolių darbai tautai. Antanas Kučys. 624 psl.	\$27.00
TAUTOS SUKILIMAS 1941. Pil. Narutis. 404 psl.	\$17.00
LIETUVIŲ PAPROČIAI IR TRADICIJOS IŠEIVIJOJE. Dan. Bindokienė. 364 psl.	\$15.00
LIETUVOS BEI LIETUVIŲ KRIKŠTAS IR 1387-JI METAI. Jonas Dainauskas. 352 psl.	\$15.00
KELIONIŲ VYNAS. Kelionių įspūdžių atsiminimai. Henrikas Stasas. 276 psl.	\$10.00
MANO KRYŽIAUS KELIŲ ODISEJA. Atsiminimai. Povilas Šilas. 319 psl.	\$8.00
LIETUVIŲ EGZODO LITERATūra 1945-1990. Red. K. Bradūnas ir R. Šilbajoris. 861 psl.	\$30.00
NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS ISTORIJA 1918-1940. J. Jakšto. 272 psl.	\$15.00
KELIONĖ Į NEŽINIĄ. Antrojo pasaulinio karo ir pokario prisiminimai. Br. Juodelis. 118 psl.	\$5.00

Pastaba. Užsakant knygas paštu, pinigų nesiųsti. Sumokėsite gavę sąskaitą, kurioje bus pažymėta pasiuntimo išlaidos. Illinois gyv. pridėdama State Sales tax 8.75% nuo knygos kainos.

LAIŠKAI

KODĖL NĖRA APRAŠYMO?

Jau nemažai laiko praėjo nuo II JAV LB Krašto tarybos sesijos, vykusios St. Petersburg, FL. Girdėjome visokių gandų apie diskusijas ir kitus „idomumus“, vykusių posėdžiuose. Gandai ir lieka gandai, bet būtų neblogai pamatyti patikimus aprašymus. Nejaugi taip niekas ir nebuvo paprašytas aprašyti? Kur dingo kruopštusis Jurgis Janušaitis, M. Šilkaitis, A. Nakas ir kiti „raštingieji“, kurių korespondencijas dažnai skaitome telkiniuose skiltyse? Ar posėdžiai buvo tokie slapti, kad lietuviškoji visuomenė net neturi teisės apie juos sužinoti? Aš maniau, kad Lietuvių Bendruomenė — taip bent visą laiką skelbiasi — yra mūsų visu, o mes visi — jos. Pona? Čia ne buvusioji Sovietų Sąjunga, kad tik „išrinktieji“ turi teisę žinoti, kaip vyksta svarbios organizacijos (o gal jau partijos?) veikla!

Jurgis Glaveckas
St. Charles, IL

AČIU!

Klausausi kas vakarą „Margučio“ programos ir džiaugiuosi, kad ji vėl atsirado. Sakykit, ką norit, prie šitos programos esame pripratę nuo pat atvykimo į Ameriką ir, kai jis sustojo, buvo labai nyku, lyg mirus geram bičiuliui. Kai tik apsimokėsiu sveikatos bėdų sukeltas skolas, siūsiu auką „Margučiui, kad vėl neprapultų.

Man patinka „Margučio“ pranešėjai, nes taria žodžius neskubotai, aiškiai. Net ir moterys gražiai kalba, nekopoja žodžių, kad senesnė ausis nespėja pagauti. Patinka ir tas, kad duoda žinias, kurios mums čia svarbios: kas ką rengia, kas kur bus. Gerai kalbėti apie Lietuvą, bet mūsų gyvenimas yra čia ir susideda ne tik iš politikos.

Linkiu „Margučiui“ ilgai išlaikyti. Beje, meskite tą „II“, nes „Margutis“ yra „Margutis“, kam dar tų skaičių? Tik popiežius prisideda romėnišką skaičių prie vardo, kad nesumaišytų kas su anksčiau gyvenusiu. „Margutis“ mums brangus ir be skaičių.

Vincas M. Butvila
Oak Lawn, IL

TRUMPAI — DRŪTAI

Vis matau, kad mūsų žmonės piktinasi dėl Balzeko muziejaus suteikto žymenio ambasadoriui Alfonsui Eidintui. Prie to pasipiktinimo ir aš prisidedu: kuo jau taip ambasadorius nusipelnė, kad net „pasizymėjusiu“ parinko? Dar per greitai jam paskirta toji garbė. O gal ambasadorius išrūpina Balzekui kokį ordiną iš Lietuvos vyriausybės ir bus mainai?

Ar nėra žmonių, kurie daug dirba ir Lietuvai, ir išeivijai? Aš

Iš II JAV LB tarybos suvažiavimo St. Petersburg, FL, priekyje iš kairės: Soc. reikalų tarybos pirm. Birutė Jasaitienė, Kultūros tarybos pirm. Alė Keželiene, Švietimo tarybos pirm. Regina Kučienė.

tai pasiūlyčiau Jūratę Budrienę iš „Vaikų vilties“, ar Gražina Liautaud, o gal Birutę Jasaitienę, kurios visur pilna, kur tik gerų darbų reikia. Kodėl ne „Saulutės“ Indrę Tijiūnienę, kodėl ne Mercy Lift Jurgį Lendraitį (ši organizacija taip gražiai „Draugo“ vedamajame apraše D. Bindokienė), kodėl ne žmonės, kurie rūpinasi Jaunimo centro ar Lemonte lietuvių centro išlaikymu? O ką jau bekalbėti apie kitų vietovių darbštuočius. Čia nereikia aiškiaregio, kad daug jų surastume, jeigu Balzekas jau taip nori iš kitur žmogui žymenį suteikti.

Amb. Eidintas už savo darbą ambasadoje gauna algą ir daug kitokių privilegijų, tai koks čia nuopelnas, kad dirba? Visi, mano paminėti, ir daug nepaminėtų, dirba iš idealizmo ar artimo meilės. Tai jau tikras nuopelnas!

Gaila, kad pas mus pirma padaroma, o paskui tik pradėdama protą vartoti. Atrodo, kad ir čia taip atsitiko.

Aurelija Stanaitytė-Nichols
Arlington Heights, IL

ARGI NESKAITO
„DRAUGO“?

Spalio 25 d. „Drauge“ išspausdintame Ed. Š. aprašydamas prel. K. Vasiliausko ir sol. D. Sadausko atsilankymą Cicero parapijoje, apgailestauja, jog L. Bendruomenės Vidurio Vakarų apygarda lyg tai nelaikų surengę Lietuvių dieną, apimančią visas Čikagos ir aplink ją esančias LB apylinkes.

Tikrai gaila, kad ciceriškiai negalėjo dalyvauti Lietuvių dienoje, skaniai pasivaistinti, pasimatyti su retais sutinkamais draugais ir praleisti laiką gamtoje. Ed. Š. turbūt neskaito „Draugo“ renginių kalendoriaus, jeigu nematė, jog Lietuvių diena jau buvo skelbiama per 5 mėn. O apie gerb. prelato K. Vasiliausko viešnagę Ciceroje skelbimai pasirodė tik savaitę prieš rugsėjo 17 d. Tiktariausiai tai buvo tik kelių asmenų iniciatyva suruoštas pobūvis, nes Cicero valdybos žmonės su talka vaišino Lietuvių dienos svečius pyragaičiais ir kava.

Smagiai praleidus laiką

Lietuvių dienoje, atrodo, kad ir LB Vid. Vakarų apygardos gegužinė gerai pavyko.

Labai patartina sekti „Draugo“ renginių kalendorių, kuris tam ir spausdinamas, kad judri LB ir kitų organizacijų veikla neišskirstytų mūsų visuomenės į mažus būrelius vertiems renginiams. Visgi būtų teisinga atkreipti dėmesį, kad, kas pirma pasirinko tam tikrą datą, tai to ir pirmenybė, o ne tu, kurie išlenda, kaip grybai po lietaus, ir bando barti tuos, kurie jau savo renginius yra anksti numatę ir jiems pasiruošę.

Vladas V. Aleika
Palos Heights, IL

KOKIOS MŪŠŲ
ATSAKOMYBĖS?

Spauodoje ir tik ką praėjusioje JAV LB tarybos sesijoje PLB valdybos nariai mums aiškina apie Lietuvos pilietybės įstatymo papildymą, kuris išplaukė iš prez. Brazausko dekretu sukurto komisijos, į kurią PLB valdyba paskyrė visus išeivijos narius.

Tačiau, į JAV LB tarybos sesijos metu pateiktą klausimą: „Kokios yra privilegijos ir atsakomybės, išeivijai gaunant Lietuvos pilietybę? buvau apstulbintas PLB pirmininko B. Nainio atsakymu, kad „reikia teirautis pas advokatus“.

Buvau apstulbintas, nes pilietybės klausimu PLB vyrai aktyviai rūpinasi jau ilgą laiką. O juk čia pilietybės savokos esminis klausimas. Lietuvos pilietybė nėra koks nors medalis ar veiklos paminklas. Mums reikia visą juridinį reikalą suprasti, kad galėtume bliviai džiaugtis.

Pagal pilietybės įstatymo papildymą, mes, kurie esame vokiečiai Lietuvos valstybės piliečiai, esame dabar Lietuvos piliečiai. (Lietuvos pasą gauti, žinoma, turime parodyti dokumentus. Tačiau Lietuvos pasas kaip ir Amerikos pasas yra tikrai įrodymas pilietybės, o ne jos suteikimas. Pilietybę suteikia krašto konstitucija ir įstatymai).

Dviguba pilietybė, pagal Amerikos valstybės departamentą, sudaro asmeniui turinčiam dvi pilietybes — dvi atsakomybes. Pilietybės tiesioginė atsakomybė

ningrado srities klausimas lieka atviras“. Buvęs Lietuvos aukščiausios tarybos pirmininko pavaduotojas Č. Stankevičius pavadino Karaliaučiaus sritį anachronizmu šiuolaikinėje Europoje ir teigė, kad tarptautinė bendruomenė supras mūsų nuostatą, jog Rusija neturi teisės drausti svarstyti srities raidos galimybių. Lietuvos Seimo narys profesorius B. Genzelis aiškino, kad dabartinė padėtimi Karaliaučiaus krašte, išskyrus Rusiją, nepatenkinta niekas. Vokiečiai, lenkai, švedai nenori, kad jis liktų kariniu Rusijos eksklavu. Vokiečiai visai nesuinteresuoti, kad čia įsigalėtų Rusija ir Lenkija, o Lenkija — kad Rusija ir Vokietija. Kad mes, lietuviai, turėtume kuo didesnį poveikį, suinteresuoti visi, sakė Genzelis ir pažymėjo, jog ne šūkiais, ne jėga reikia Karaliaučiaus kraštą atsiimti, o veikti kultūringai ir ekonomiškai. („Lietuvos rytas“, 1995 m. Nr. 184).

Taigi, tiek išeivijai, tiek Lietuvos žmonėms rūpi Rytprūsių atgavimas ir jie daro, kas imanoma, o kai susidarys sąlygos juos atgauti, išryškės ir planai, kaip Lietuva tvarkytųsi.

Juozas Vitėnas
Oxon Hill, MD

DĖL TURIZMO LIETUVOJE

Dirbdama turizmo darbą ir dėdama visą pastangą kelti sveiktumą tarp Lietuvos vardą, negaliu atsistebėti, kad mes patys, t.y., lietuviai, nevertiname Lietuvos. Mūsų firma jau daug metų veža turistus į Lietuvą bei Baltijos šalis ir turu patvirtinti iš patirties, kad Lietuvoje yra labai, ir net labai, daug ką parodyti, kas domina turistus. Aišku, labai daug priklauso nuo to, kaip tai padoma. Mūsų darbuotojai Lietuvoje vis ieško naujų ir įdomių variantų turistams, tikriname ir turistų aptarnavimo lygį viešbučiuose, tad retas kuris turistas grįžta nesužavėtas tuo, ką matė ir patyrė. Aišku, didžiausia dalis mūsų klientų ir yra sveiktumai. Esame ne viena turizmo agentų grupė vežę į Lietuvą, ir jie grįžta toliau su mumis bendradarbiaujant, vežant žmones į Lietuvą.

Ponai, kurie galvoja, kad „Lietuvoje nėra ką parodyti“, įsidėmėkite, kad turizmas pasaulyje yra didžiausias darbdavys ir turizmo perspektyvų vystymas gali Lietuvai būti tikrai naudingas. Nemenkinime savo gražaus ir kultūra turtingo krašto!

Rūta Pauperas
G.T. International
viceprezidentė

• Kas užsako „Draugą“ draugui, yra draugas pačiam „Draugui“.

A.†A. TATIANAI KLEČKAUSKAITEI MARTINKUS

mirus, giliai liūdintiems — broliui JURGIUI KLEČKAUSKUI ir velionės dukteriai OLGAI STATKIENEI su šeima bei giminėms reiškiamame nuoširdžiausią užuojautą.

Buvę Telšių gimnazijos draugai:
*Lionė Baltrušaitienė
Valerija ir Kostas Čepaičiai
Gabrielė ir Albinas Dzirvonai
Sofija ir Aleksas Kikilai
Bronė ir Albertas Kremeriai
Dagni Mieliulienė
Ada ir Domas Misiuliai
Irena ir Bronius Paliuliai
Kostė ir Zenonas Petreikiai
Rita ir Edvardas Slapšiai
Aleksas Smilga
Irena Smiuliauskienė
Bronė ir Stasys Stravinskiai
Jadviga Tamaševičienė
Emilija ir Liudas Valančiai*

DRAUGAS, antradienis, 1995 m. spalio mėn. 31 d.

5

Pranešame giminėms, draugams ir pažįstamiems, kad š.m. spalio mėn. 29 d., Garden City Osteopathic ligoninėje, Michigan, po sunkios ligos mirė diplomuotas agronomas

A.†A. PRANAS VYTAUTAS ČIŽAUSKAS

Gimė 1916 m. liepos mėn. 29 d., Sipulciškių kaime, Miroslovo valsčiuje, Alytaus apskrityje.

Į Ameriką atvyko 1949 m. Gyveno Detroit, Michigan. Buvęs Šv. Antano spaudo kioskų įkūrėjas ir vedėjas. Nuliūdę liko: žmona Elena, dukra Violeta ir žentas Jurgis Balčiūnai, gyv. Bostone; Lietuvoje seserys: Salomėja Čižauskaitė, Izabelė Ragauskienė, Aldona Kavaliauskienė ir brolis Algirdas Čižauskas ir jų šeimos; Santa Barbara, CA giminačiai Marija ir Jonas Šimoniai su šeima ir daug kitų giminių Lietuvoje.

Velionis pašarvotas Val S. Bauza laidojimo namuose, 1930 — 25th St., Detroit, antradienį, spalio mėn. 31 d., nuo 5 v. p.p. iki 8 v.v., trečiadienį, lapkričio mėn. 1 d. nuo 2 v. p.p. iki 8 val. Rožinis kalbamas 6:30 v.v.

Laidotuvės įvyks ketvirtadienį, lapkričio mėn. 2 d. Iš koplyčios 9:30 val. ryto velionis bus atlydėtas į Šv. Antano bažnyčią, kurioje 10 val. ryto įvyks gedulingos šv. Mišios už jo vėlę. Po pamaldų velionis bus nulydėtas į Holy Sepulchre kapines, Southfield, Michigan.

Nuoširdžiai kviečiame visus giminės, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidojimuose.

Nuliūdę: žmona, dukra, žentas, sesutės ir brolis.

Laid. dir. Yolanda M. Zaprackienė. Tel. (313) 554-1275.

A.†A. Kun. VYTAUTUI ZAKARUI

iškeliavus Amžinybėn, jo broliui DONATUI ZAKARUI, brolienei VIKTORIJAI ZAKARIENEI ir šeimai bei giminėms reiškiamame gilia užuojautą ir kartu liūdime:

*Vytautas ir Ona Adomaičiai
Irena ir Antanas Ambraškos
Adelė Bartienė
Elena ir Antanas Barčiai
Marijona Gallagher
Aldona Gervickas
Juzė ir Alfonsas Jakubėnai
Kazys Leknius
Sofija Liubartienė
Ona Miežienė
Vera Paulionis
Algirdas ir Sofija Palioniai
Juozas Račius
Sofija Rukštelė
Jonas Šereiva
Juzė Sinkienė
Stasys ir Sophie Narkus
Kazys ir Janina Yourshis
Walter ir Aldona Klemka*

Phoenix Lietuvių Katalikų
misijos nariai.

Mirus Vyčių 14 kuopos mielai narei

A.†A. VERUTEI MYKOLAITYNEI

jos vyrą STASĮ ir sūnų ALGIMANTĄ nuoširdžiai užjaučia ir kartu liūdi

Cicero Vyčių 14 kuopa

A.†A. VYTAUTUI ČIŽAUSKUI

mirus, giliai skausme likusią jo žmoną ELENA, dukrą VIOLE su vyru JURGIU BALČIŪNUS ir kitus artimuosius nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime.

*Marija Polteraitienė
Algis ir Danutė Liaugaudai su šeima
Vytautas ir Rita Polteraičiai su šeima*

Mielam Bičiuliui

A.†A. PETRUI KARĖNUI

mirus, nuoširdžiai užjaučiame dukterį KLAUDIJA, sūnų RAIMUNDĄ su šeimomis ir sūnų PETRĄ, Jr. bei visus artimuosius.

*Vladas ir Nijolė Užubaliai
ir krikšto dukra Dovilė*

- 1922 m. lapkričio 4 d. archeologai pagaliau atrado įėjimą į garsiojo Egipto faraono Tutankhameno kapą.
- 1945 m. lapkričio 29 d. Jugoslavijos karalystė buvo panaikinta ir tapo federaline respublika, susidedanti iš 6 valstybių.
- 1963 m. lapkričio 22 d. prezidentas John F. Kennedy buvo nušautas Dallas mieste, Texas.
- 1907 m. lapkričio 16 d. Oklahoma tapo 46-tąja JAV valstija.

Jurbarko Kultūros rūmų ansamblis „Mituva“ atlieka programą Vasario 16 gimnazijoje. Nuotr. M. Šmitienė

Ant. Paužuolis